

आर्थिक

अभियान

हरेक दृष्टि, आर्थिक कोण

राष्ट्रिय दैनिक

कृषि उत्पादन बढाऔं ।

- खेतबारी बाँको नयासो, उत्पादनमा जोड दिऔं,
- जैविक मल र जैविक विषादीको प्रयोग बढाऔं,
- स्थानिय बीउबिजन तथा रैथाने बालीको संरक्षण गरौं,
- प्राञ्जारीक वस्तुको उत्पादन र उपभोगलाई प्रवर्द्धन गरौं,
- कृषि तथा पशुपन्छी पालनसम्बन्धी तालिम, जोषी तथा सेमिनारमा सहभागि होऔं,
- कृषि अनुदानको सही सदुपयोग गरौं,
- बाली तथा पशुपन्छीमा समस्या देखिए कृषि प्राविधिकसँग सल्लाह-सुझाव लिऔं,
- कृषि पेशाको सम्मान गरौं, कृषकलाई प्रोत्साहन गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

काँक्रा बेचेरै महीनाको १ लाख कमाइ २

यामाहाको 'नेसनल सर्भिस स्क्रिल कन्टेस्ट २०८२' सम्पन्न ३

लघुचित्र : अभियानदेखि आन्दोलनसम्म ४

इयुमाथि ५० प्रतिशत भन्सार महसुल जुलाई ९ सम्म स्थगित ८

जगदुल्ला हाइड्रोपावरको ठेक्का पाउन नक्कली कागजात पेश गरेको आरोप

चिनियाँ कम्पनीमाथि प्रहरी अनुसन्धान

प्रशान्त खड्का

काठमाडौं

जगदुल्ला हाइड्रोपावरको ठेक्का हात पार्न एक चिनियाँ कम्पनीले नक्कली कागजात पेश गरेका आरोप लागेपछि प्रहरीले अनुसन्धान अघि बढाएको छ।

गत अप्रिल २२ मा जगदुल्ला हाइड्रोपावर कम्पनीले परियोजनाको सिभिल र हाइड्रो मेकानिकल कामको लागि चिनियाँ कम्पनी जिआइसी कन्स्ट्रक्सन इन्जिनियरिङ कर्पोरेशन (जेसीई) र सिनो हाइड्रो कर्पोरेशन लिमिटेड प्राविधिक प्रस्तावको मूल्यांकनमा उत्तीर्ण भएको भन्दै सूचना निकालेको थियो।

उनीहरूको वित्तीय प्रस्ताव मूल्यांकनपछि निर्माण कम्पनी छनोट गर्न जानकारी पनि कम्पनीले दिएको थियो। जगदुल्लाले इन्जिनियरिङ, खरीद र निर्माण (ईपीसी) मोडलमा १०६ मेगावाटको यो परियोजना निर्माण गर्न बोलपत्र आह्वान गरेको थियो।

तर, सिनो हाइड्रोले अर्को प्रतिस्पर्धी चिनियाँ कम्पनीले नक्कली कागजात पेश गरी जलविद्युत् परियोजनाको ठेक्का हात पार्न लागेको भनी निवेदन दर्ता गरेपछि प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरो (सीआईबी) ले अनुसन्धान अघि बढाएको हो।

सीआईबीका प्रवक्ता प्रहरी उपरीक्षक युवराज खड्काले चिनियाँ कम्पनी सिनो हाइड्रोले सीआईबीको कार्यालयमा अनुसन्धान गर्न निवेदन दर्ता गरेको र त्यसबारेमा अनुसन्धान भइरहेको बताए।

'जेसीईले जगदुल्ला हाइड्रोपावरको ठेक्का पाउन फर्जी कागजात पेश गरेकोले अनुसन्धान गरीपार्ड भनी निवेदन दर्ता गराएको छ, त्यसमा अनुसन्धान भइरहेको छ,' खड्काले भने।

- प्रतिस्पर्धीले नक्कली कागज पेश गरेर ठेक्का हात पार्न खोजेको भन्दै अर्को चिनियाँ कम्पनीबाट प्रहरीमा उजुरी
- तोकिएको योग्यता पुष्टि गर्न कागजात नक्कली भएको उजुरीकर्ताको दाबी
- पेश गरेको कागजात नक्कली भएको भन्दै सम्बद्ध कम्पनी दाबी गर्नबाट समेत जगदुल्लामा पत्र प्राप्त
- पत्र पठाइएको इमेल आधिकारिक हो/होइन पुष्टि हुन बाँकी
- गलत कागजात पेश गरेको पुष्टि भए चिनियाँ जेसीई र नेपाली साभेदार एएनके कन्स्ट्रक्सन कारबाहीमा पर्ने

सबैभन्दा कम मूल्य कबोल गरेकाले जेसीई र उसको ज्वाइन्ट भन्वर पार्टनर एएनके कन्स्ट्रक्सन नेपाल जेभीले ठेक्का पाउने निश्चितजस्तै बनेको जगदुल्ला कम्पनीका एक उच्च अधिकारीले बताए। 'सिनो हाइड्रोले मूल्य अभिवृद्धि करसहित १५ अर्ब ७ करोड रुपैयाँ र जिआइसी र एएनकेको संयुक्त उपक्रमले १३ अर्ब ७३ करोड रुपैयाँ रकम कबोल गरेका छन्,' ती अधिकारीले भने। यसै बेला जेसीईले पेश गरेको कागजमा विवाद आएपछि यसबारे के हुने हो त्यसै भन्नु नसकिने कम्पनीका अधिकारी बताउँछन्।

डोल्पा जिल्लाको जगदुल्ला नदीमा बग्ने उक्त आयोजनाको ठेक्का हात पार्न उद्देश्यले जेसीई/एएनके कन्स्ट्रक्सनले यसअघि पनि जलविद्युत् आयोजना निर्माण गरिसकेको अनुभवको योग्यता पुऱ्याउन नक्कली कागजात पेश गरेको भन्ने आरोप छ। जेसीईले हेचाउ साइचेड इलेक्ट्रिक

पावर कम्पनीको लागि चीनमा ९० मेगावाट क्षमताको जलविद्युत् आयोजना निर्माण गरेको कागजात पेश गरेको थियो। तर, गत विहीवार आफूलाई हेचाउ कम्पनी दाबी गर्दै जगदुल्ला हाइड्रोपावर कम्पनीलाई लेखिएको एक पत्रमा जेसीईले पेश गरेको कागजात नक्कली रहेको दाबी गरेको छ। आर्थिक अभियानलाई प्राप्त उक्त पत्रअनुसार जेसीईले आफ्नो कम्पनीको कुनै विद्युत् परियोजना नबनाएको र निर्माण गरेको दाबी गरिएको ९० मेगावाटको साइचेड हाइड्रोपावर प्रोजेक्ट धेरै अघि नै आर्थिक कारणले रद्द गरिएको जनाइएको छ। हेचाउ साइचेड इलेक्ट्रिक पावर कम्पनी लिमिटेडको साखलाई उपयोग गर्दै 'शाइचेड इलेक्ट्रिक पावर कम्पनी लिमिटेड' र 'शाइचेड जलविद्युत् स्टेशन'को नाम दुरुपयोग गरी जालसाजीपूर्ण काम गरेको पत्रमा उल्लेख गरिएको छ।

» बाँकी पृष्ठ ५ मा

कर्मचारीको तलब बढाउँदै सरकार तर बढ्दो लागतका लागि स्रोत जुटाउन हम्मे

विजय दमासे

काठमाडौं

स्रोतको अभाव फेलिहरेको सरकार आगामी आर्थिक वर्ष (आव) २०८२/८३ को बजेटमार्फत कर्मचारीको तलब बढाउन तयारीमा लागेको छ। कर्मचारीको तलब बढ्दा सरकारको अनिवार्य दायित्वको आकार पनि बढ्छ।

बजेट निर्माणमा सहभागी अर्थ मन्त्रालयका उच्च अधिकारीका अनुसार आगामी वर्ष कर्मचारीको तलब बढाउने गरी गृहकार्य भइरहेको छ। सरकारले आव २०७९/८० को बजेटमार्फत सरकारी कर्मचारीको तलब १५ प्रतिशत बढाएको थियो। त्यसयता बढेको छैन। निजामती कर्मचारी ऐनले हरेक ३ वर्षमा सरकारी कर्मचारीको तलब बढाउनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ।

सरकारले प्रत्येक ३ वर्षमा राजस्व वृद्धिदर, मूल्यवृद्धि तथा कुल दरबन्दीसमेतका आधारमा सरकारी कर्मचारीको तलब, भत्ता पुनरवलोकन गर्नुपर्ने सेवा ऐन, २०४९ को दफा २७ मा उल्लेख छ। यही व्यवस्थाले गर्दा पनि आगामी आवको बजेटमार्फत तलब बढाउनुपर्ने दायित्वमा सरकार रहेको अर्थ मन्त्रालयका अधिकारीहरूको भनाइ छ।

आउँदो बजेटमा कर्मचारीको तलब बढाउने गृहकार्यमा लागेका अर्थका अधिकारीहरूलाई स्रोतको अभाव हुने प्रवृत्ति कायम छ। कर्मचारी तथा पदाधिकारीको तलब, भत्ताले चालू खर्चको महत्त्वपूर्ण अंश ओगट्छ। चालू आवमा सरकारले कर्मचारी तथा पदाधिकारीको पारिश्रामिकका लागि १ खर्ब ६० अर्ब छुट्याएको छ। त्यसैगरी पेन्सनमा करीब ८० अर्ब रुपैयाँ खर्च हुन्छ। तलब बढाउँदा पेन्सन पनि बढ्ने हुँदा सरकारको आर्थिक दायित्व हवातै बढ्छ। तर, सरकारले कानूनअनुसार तलब बढाइरहे पनि कर्मचारीले असन्तुष्टि जाहेर गर्दै आएका छन्। सरकारले २०७९/८० मा कर्मचारीको तलब बढाए पनि उनीहरू सन्तुष्ट थिएनन्। तत्कालीन समयमा १५ जेठमा आएको बजेटमा कर्मचारीको तलब १५ प्रतिशत बढाउने घोषणा गरिएको

- प्रत्येक ३ वर्षमा राजस्व वृद्धिदर, मूल्यवृद्धि तथा कुल दरबन्दीसमेतका आधारमा सरकारी कर्मचारीको तलब, भत्ता पुनरवलोकन गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था
- तलब बढाउन अनावश्यक निकायहरू कटौतीदेखि मितव्ययी हुने प्रयासमा सरकार
- तलब वृद्धिका लागि स्रोत नपुगे विकास बजेट नै घटाउने सरकारको तयारी

उनीहरूका अनुसार विकास बजेट कटौती नै गरेर भए पनि तलब बढाउनुपर्ने दबाव छ। 'चालू खर्च धान्ने राजस्व अहिले पनि उठ्न हम्मेहम्मे परिरहेको छ, तलब बढाउनुपर्ने दबाव छ, केही विकास बजेट घटाएर भए पनि तलब बढाउनुपर्ने अवस्था आउन सक्छ,' बजेट निर्माणमा सहभागी अधिकारीले भने।

केही वर्षयता सरकारको चालू खर्च हवातै बढ्ने तर पूँजीगत खर्च कम हुने प्रवृत्ति कायम छ। कर्मचारी तथा पदाधिकारीको तलब, भत्ताले चालू खर्चको महत्त्वपूर्ण अंश ओगट्छ। चालू आवमा सरकारले कर्मचारी तथा पदाधिकारीको पारिश्रामिकका लागि १ खर्ब ६० अर्ब छुट्याएको छ। त्यसैगरी पेन्सनमा करीब ८० अर्ब रुपैयाँ खर्च हुन्छ। तलब बढाउँदा पेन्सन पनि बढ्ने हुँदा सरकारको आर्थिक दायित्व हवातै बढ्छ। तर, सरकारले कानूनअनुसार तलब बढाइरहे पनि कर्मचारीले असन्तुष्टि जाहेर गर्दै आएका छन्। सरकारले २०७९/८० मा कर्मचारीको तलब बढाए पनि उनीहरू सन्तुष्ट थिएनन्। तत्कालीन समयमा १५ जेठमा आएको बजेटमा कर्मचारीको तलब १५ प्रतिशत बढाउने घोषणा गरिएको

थियो। तर, पछि माथिल्ला तहका कर्मचारीको २० प्रतिशतभन्दा बढी तलब बढाइएको भन्दै तल्लो तहका कर्मचारीले विरोध गरेपछि सरकारले ६ भदौ २०७९ मा तलबमान अख्ययन गर्न पूर्वमुख्यसचिव लीलामार्फत पौडेलको संयोजकत्वमा उच्चस्तरीय तलब सुविधा आयोग बनाएको थियो।

उक्त आयोगले सरकारलाई सरकारी कर्मचारीको न्यूनतम तलब ३४ हजार रुपैयाँ पुऱ्याउन सिफारिश गरेको थियो। तर, स्रोतको कारण देखाउँदै आयोगले दिएको सुझाव कार्यान्वयन गरिएन।

उक्त आयोगले सरकारलाई मर्यादाक्रमअनुसारको तलब, तलब बढाउने मापदण्ड, खर्च घटाउने सुझाव र आम्दानी वृद्धिका उपायसमेत दिएको थियो। उक्त आयोगले तलब दिने निकायको क्षमता अभिवृद्धि गरी निजामती सेवाको तल्लो तहको न्यूनतम तलब मासिक ३४ हजार रुपैयाँ पुग्ने गरी बढाउन सिफारिश गरेको थियो।

नेपालका सरकारी कर्मचारीको तलब दक्षिण एशियाकै कममध्ये पर्ने भएकाले आवश्यक र उपयोग गर्न सक्ने गरी कर्मचारी राख्नुपर्ने र स्रोतसाधनको क्षमता हेरेर उपयुक्त तलब दिनुपर्ने सुझाव आयोगको थियो।

अहिलेको बजार मूल्यका आधारमा न्यूनतम ४५ हजार रुपैयाँबाट शुरू गरी सोहीअनुसार कर्मचारीको तलबमान निर्धारण गर्न आवश्यक छ। यसबाहेक ग्रेड रकम र पोशाक भत्ता पनि समयसापेक्ष वृद्धि गर्नुपर्छ।

प्रकाश मट्टराई
सचिव, नेपाल निजामती कर्मचारी युनियन

यिनै सुझावलाई आधार मानेर अर्थका अधिकारीहरू तलब वृद्धि गर्नेतर्फ लागिपरेका छन्। अर्थ मन्त्रालयका एक उच्च अधिकारीले कर्मचारीको तलब वृद्धि पछिल्लो मूल्यवृद्धिको आधारमा १० देखि १५ प्रतिशत हाराहारीमा गर्ने गरी गृहकार्य भइरहेको जानकारी दिए।

हालै सरकारद्वारा गठित रामेश्वर खनाल नेतृत्वको उच्चस्तरीय आर्थिक सुधार आयोगले पनि सरकारी कर्मचारीलाई काम गर्न उत्त्तेरण पुग्ने तलब भत्ता दिन सरकारले नसकेको बताएको थियो। त्यसैले पनि सरकारी कर्मचारीको मनोबल बढाउने गरी तलब वृद्धिको गृहकार्य भइरहेको अधिकारीहरूको भनाइ छ।

» बाँकी पृष्ठ ५ मा

'विद्युत् विधेयक चाँडै पास'

काठमाडौं । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइमन्त्री दीपक खड्काले विद्युत् विधेयक एक महीनाभित्र संसद्बाट पास गर्ने गरी सरकारले काम गरिरहेको बताएका छन्।

स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था नेपाल (इस्पान) ले सोमवार आयोजना गरेको 'इस्पान डेभलपर्स मिट-२०२५' मा उनले विद्युत् विधेयक चाँडो संसद्बाट पास गर्ने गरी सरकारले काम गरिरहेको बताए। 'निजीक्षेत्रका समस्या सम्बोधन गर्ने गरी ल्याउन लागिने विद्युत् विधेयक अगाडि बढाउन रातदिन नभनी काम गरिरहेका छौं, एक महीनाभित्र संसद्बाट पास हुन्छ,' मन्त्री खड्काले भने। रासस

नेप्से परिसूचक

सुज (लेण)

अजेरि की डलर

बाफिया विधेयकमा छलफल

बैंकर र व्यवसायी छुट्याउने प्रावधानमा व्यवसायीको चर्को विरोध

अभियान संवाददाता

काठमाडौं

सरकारले बैंकर र व्यवसायी छुट्याउने गरी बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी ऐन (बाफिया) मा गरेको संशोधन प्रस्तावमा व्यवसायीले विरोध गरेका छन्। संघीय संसद् प्रतिनिधिसभाको अर्थ समितिले गरेको छलफलमा व्यवसायीले विधेयकमा प्रावधान आर्थिक गतिविधि खुम्च्याउने किसिमले आएको र यसले उद्योग व्यवसाय गरी रोजगारी सृजना गर्नेलाई निरस्तसाहित गर्ने दाबी गरे।

बाफिया संशोधन विधेयकमा कुनै बैंक, वित्तीय संस्थामा १ प्रतिशत शेयर रहेको व्यक्तिलाई उल्लेख्य स्वामित्व रहेको व्यक्तिका रूपमा परिभाषित गर्दै उक्त व्यक्ति र उसका परिवारका सदस्यले अन्य बैंक, वित्तीय संस्थाबाट समेत ऋण लिन नपाउने व्यवस्था प्रस्ताव गरिएको छ। दफा ५२ संशोधनमा 'बैंक वा वित्तीय संस्थाले आफूसँग सम्बद्ध व्यक्ति वा कुनै बैंकमा उल्लेख्य स्वामित्व भएको व्यक्तिलाई कुनै किसिमको कर्जा वा सुविधा प्रदान गर्न नपाउने व्यवस्था राखिएको छ।

यस्तै, ऋण लिने व्यक्ति तथा परिवारलाई बैंक सञ्चालकमा रोक लगाउन विधेयकको दफा १८ संशोधन गरी बैंकको चुक्ता पूँजीको १ प्रतिशतभन्दा बढी

बाफिया विधेयक पुरानो भयो र यसलाई पुनः राष्ट्र बैंक पठाउनुपर्छ। विधेयक पेश गर्दा र अहिले अर्थतन्त्रको कन्टेक्ट परिवर्तन भइसकेको छ। यसलाई पुनः मस्यौदा बनाउनुपर्छ।

तिनोद चौधरी
सांसद तथा व्यवसायी

व्यावसायिक ऋण लिएको भए सञ्चालक बन्न नपाउने व्यवस्था थप गरिएको छ। सम्बद्ध व्यक्ति वा निजको परिवार वा निज र निजको परिवार सम्बद्ध कम्पनी वा संस्थाले लिएको कुल व्यावसायिक ऋण निज सञ्चालक हुन चाहेको बैंक तथा वित्तीय संस्थाको चुक्ता पूँजीको १ प्रतिशतभन्दा बढी भएको अवस्थामा सञ्चालक हुन नपाउने प्रावधान राखिएको छ। सोमवार अर्थसमितिको बैठकमा नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद

यिनीहरूले बैंक पनि आफै चलाएका छन्, ऋण पनि आफै लिएका छन् र व्यापार पनि आफै गरेका छन् भन्ने भाष्य स्थापित गराउन खोजिएको छ। यो नियम लिएर हामी अगाडि बढ्यौं भने राम्रो नतिजा आउँदैन।

चन्द्रप्रसाद ढकाल
अध्यक्ष, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ

ढकालले १ प्रतिशतभन्दा बढी शेयर भएको व्यक्तिले कुनै पनि उद्योग व्यवसायका लागि ऋण लिन नपाउने हो भने अधिकांश उद्योग व्यवसाय बन्द हुने दाबी गरे। 'एक प्रतिशतभन्दा बढी शेयर छ भने मैले व्यावसायिक प्रतिष्ठानका लागि कुनै पनि बैंकबाट ऋण लिन नपाउने व्यवस्था गरिएको छ। ऋण लिनुपरेमा मैले भएको शेयर बेच्नुपर्ने,' उनले भने, 'यिनीहरूले बैंक

प्रमोटर शेयरबाट बाहिरिन नदिने, चाहिएका बेला ४ गुणा पूँजी थपेर पैसा हाल भन्ने अनि अहिले बढी शेयर भएकाले कर्जा लिन पाउँदैन भन्नु न्यायोचित हुँदैन। यो व्यवस्था जस्ताको त्यस्तै लागू भयो भने बजारमा उथलपुथल डिजास्टर निम्तिन्छ।

दीपक मल्लहोत्रा
वरिष्ठ उपाध्यक्ष
नेपाल चेश्वर अफ कमर्स

पनि आफै चलाएका छन्, ऋण पनि आफै लिएका छन् र व्यापार पनि आफै गरेका छन् भन्ने भाष्य स्थापित गराउन खोजिएको छ, यो नियम लिएर हामी अगाडि बढ्यौं भने राम्रो नतिजा आउँदैन।' कुनै पनि कानून बनाउँदा र कार्यान्वयन गर्दा भोलिका दिनमा त्यसले पार्ने असरबारे पनि विचार गर्नुपर्ने उनले बताए।

» बाँकी पृष्ठ ५ मा

नारायणी स्टील्स्का उत्कृष्ट उत्पादनहरू

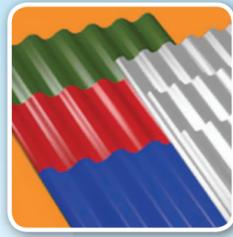
GI WIRE

SS PIPE

TMT RODS

JASTA PATA

NARAYANI STEELS

नारायणी स्टील्स

पर्सा, नेपाल, सतपर्क : ९८५५०२९७३९, ९८५५०३३५०३, ९८५२०२०००८

तस्वीर : सुनिल शर्मा/आर्थिक अभियान

चोभारको बागमती किनारमा बाढी नियन्त्रण संरचना मर्मतमा खटिएका मजदूरहरू। वर्षाको समय शुरू भएपछि काठमाडौं उपत्यकाको पानी धेरै बगेर आउँदा किनार पनि धेरै बिग्रने गर्दछ।

जेजीआईले सञ्चालनमा ल्यायो सिन्नाबोनको स्टोर

काठमाडौं (अस)। जावलाखेल ग्रुप अफ इन्डस्ट्रीज (जेजीआई)ले नेपालमा पहिलोपटक सिन्नाबोन स्टोर सञ्चालनमा ल्याएको छ। यसले प्रतिष्ठित अमेरिकी ब्राण्ड सिन्नाबोनलाई नेपाली खाद्य तथा पेय पदार्थ बजारमा प्रवेश गराउने बताइएको छ।

ललितपुरको सानेपामा अवस्थित नयाँ सिन्नाबोन स्टोरले नेपाली उपभोक्तालाई विश्वप्रसिद्ध सिनामन रोल्स, बेक गरिएका स्वादिष्ट परिकार र विशेष पेय पदार्थ उपलब्ध

गराउने बताइएको छ। सिन्नाबोन नेपालकी ब्राण्ड म्यानेजर श्रीदा शाहले कम्पनीको प्रारम्भिक प्राथमिकता नेपाली उपभोक्ताको स्वाद, बानी र अपेक्षालाई गहिरो रूपमा बुझ्नु रहेको बताइन्। जेजीआईको व्यापक बजार अनुभव र उत्कृष्टताप्रतिको प्रतिबद्धताबाट प्रेरित, सिन्नाबोन नेपाल नयाँ सोच विचारसहित र रणनीतिक रूपमा विस्तार हुने तयारीमा रहेको उनको भनाइ छ। ब्राण्डले

काठमाडौंका व्यस्त क्षेत्रहरूदेखि पोखरा, बुटवलजस्ता उदीयमान तथा स्थापित शहरहरूमा समेत आफ्नो उपस्थिति विस्तार गर्ने योजना बनाएको बताइएको छ।

सिन्नाबोन नेपालको शुरूआत केवल व्यापारिक उपलब्धि मात्र नभई नेपाली उपभोक्ताबीच अन्तरराष्ट्रियस्तरका गुणस्तरीय अनुभवप्रतिको माग र स्थानीय स्वादप्रतिको समझदारीको प्रतिबिम्ब भएको कम्पनीको भनाइ छ।

यामाहाको 'नेसनल सर्भिस स्किल कन्टेस्ट २०८२' सम्पन्न

काठमाडौं (अस)। यामाहा नेपालले देशभरिका उत्कृष्ट यामाहा प्राविधिकहरूको उत्सवस्वरूप 'नेसनल सर्भिस स्किल कन्टेस्ट २०८२' सम्पन्न गरेको छ। देशभर आयोजित क्षेत्रीय प्रतियोगिताबाट छनोट भएका दक्ष प्राविधिकहरू यो प्रतियोगितामा सहभागी भएका थिए, जसले यामाहाको सर्भिस नेटवर्कको उच्चतम स्तरको प्रतिनिधित्व गरेको कम्पनीको भनाइ छ। काठमाडौंस्थित यामाहाको तालीम केन्द्रमा सम्पन्न प्रतियोगिताका सहभागीलाई यामाहाको प्रख्यात सेवा उत्कृष्टताको लागि आवश्यक पर्ने विस्तृत दायराका शीपको परीक्षण गर्न प्रतियोगिता डिजाइन गरिएको बताइएको छ। प्रतियोगितामा सहभागीहरूले प्राविधिक परीक्षण, यान्त्रिक मूल्यांकन, समस्याको पहिचान गर्ने च्यालेन्ज, लिखित परीक्षा र भाइभा लगायतका चरणहरू पार गरेको बताइएको छ। सो अवसरमा एमएडब्ल्यू राइड्सका

कार्यकारी निर्देशक तथा सीईओ दीपककुमार अग्रवालले यामाहा एउटा ब्राण्ड मात्र नभई नवीनता, प्रदर्शन र सटिकताले भरिएको उच्च प्रविधियुक्त मोबिलिटी समाधान भएको बताए। 'हरेक उत्कृष्ट यामाहा अनुभवको

पछाडि एउटा दक्ष प्राविधिक हुन्छ, जसले हरेक यात्रा सहज र सुरक्षित बनाउँछ,' उनले भने, 'जनशक्तिमा लगानी गर्न दृढ रहँदै हामी उनीहरूलाई सही उपकरण, तालीम र अवसरहरू प्रदान गरेर सक्षम बनाउँदैछौं।'

जोमसोममा एमएडब्ल्यू वृद्धि स्पीड चार्जर्सको चार्जिङ स्टेशन

काठमाडौं (अस)। एमएडब्ल्यू वृद्धि स्पीड चार्जर्सले जोमसोममा सीसीएस२ इलेक्ट्रिक भेइकल (ईभी) चार्जिङ स्टेशन औपचारिक रूपमा सञ्चालनमा ल्याएको छ, जुन उच्च भूभागमा रहेका चार्जिङ स्टेशनको रूपमा समावेश भएको कम्पनीको भनाइ छ। यो उपलब्धले दुर्गम र कठिन भौगोलिक स्थानमा पनि ईभी पूर्वाधार विकासमा कम्पनीको महत्त्वपूर्ण भूमिका पुष्टि गरेको दाबी गरिएको छ।

जोमसोममा स्थापना गरिएको चार्जिङ स्टेशन केवल इन्जिनियरिङ उपलब्धि मात्र नभई नेपालमा ईभी विकासको शुरूआती कदम भएको कम्पनीको भनाइ छ। यस्तो उच्च स्थानसम्म सीसीएस२ चार्जिङ सुविधा पुगेकाले ईभी प्रयोगकर्ताले सुरक्षित

रूपमा यात्रा गर्न र ग्रिनर नेपाल निर्माणमा योगदान दिन सक्ने अपेक्षा गरिएको छ। कम्पनीले हाल नेपालभर ११६ स्थानमा रणनीतिक रूपमा राखिएका सीसीएस२ चार्जिङ स्टेशन सञ्चालनमा ल्याएको बताइएको छ। यस पहलले ईभी पूर्वाधार सुदृढ गर्नुका साथै जोमसोमजस्तो लोकप्रिय पर्यटकीय गन्तव्यमा दिगो पर्यटनलाई पनि प्रवर्द्धन गर्ने कम्पनीको भनाइ छ।

एनआईसी एशिया लघुवित्तको वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम

काठमाडौं (अस)। एनआईसी एशिया लघुवित्त वित्तीय संस्थाले बागमती, कोशी र सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गतका विभिन्न शाखामा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ। बागमती प्रदेशको सिंगी शाखा, कोशी प्रदेशको धाइजन शाखा र सुदूरपश्चिम प्रदेशको कलुवापुर शाखामा शनिवार कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो। कार्यक्रमबाट सिंगी शाखाका ३१ जना, धाइजन शाखाका ७० जना तथा कलुवापुर शाखाका ३८ जना सदस्य लाभान्वित भएको बताइएको छ। संस्थाले ग्रामिण परिवेशका विपन्न वर्गका सदस्यलाई वित्तीय पहुँचमा असहजता अन्त्य गर्न यस्ता कार्यक्रम गर्दै आएको बताइएको छ।

कार्यक्रममा वचतको उपयोगिता, कर्जाको सही प्रयोगद्वारा आर्थिक जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याउन सकिने विषयमा जानकारी गराइएको थियो। कार्यक्रमका सहभागीले आफूले प्राप्त गरेको वित्तीय ज्ञानले आफ्नो दैनिक क्रियाकलापमा परिवर्तन आउने प्रतिक्रिया दिएका थिए। संस्थाले यस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ।

'एचएमडी क्रैस्ट म्याक्स फाइभजी' नेपाली बजारमा

काठमाडौं (अस)। टेलिटेक प्रालिले एचएमडीको नवीनतम स्मार्टफोन 'एचएमडी क्रैस्ट म्याक्स फाइभजी' नेपाली बजारमा सार्वजनिक गरेको छ। अत्याधुनिक प्रविधियुक्त यस स्मार्टफोनमा उत्कृष्ट प्रदर्शन, उन्नत क्यामरा प्रणाली र सजिलै मर्मत गर्न मिल्ने प्रयोगकर्ता-अनुकूल डिजाइन समावेश गरिएको बताइएको छ। एचएमडीले विकास गरेको यो डिभाइस विशेषगरी दिगो प्रविधि र दीर्घकालीन प्रयोगका लागि तयार पारिएको हो, जसले नेपाली उपभोक्ताहरूलाई शक्तिशाली, भरपूर र वातावरणमैत्री मोबाइल अनुभव प्रदान गर्ने लक्ष्य राखेको कम्पनीको भनाइ छ।

एचएमडी क्रैस्ट म्याक्स फाइभजी नवीनतम प्रविधिसँग सुसज्जित हुनुका साथै नेपाली बजारको आवश्यकता र चाहनालाई ध्यानमा राखी तयार पारिएको कम्पनीको दाबी छ। स्मार्टफोनको डिजाइन, प्रदर्शन र मर्मतको सहजता नेपाली उपभोक्ताका लागि एक उत्कृष्ट विकल्प हुने बताइएको छ। एचएमडीले विक्रेता सन्ट्रल अटोमोबिल पिकअप बोलेरो सार्वजनिक गरेको हो। अटोमोबिल अध्यक्ष राजेन्द्र वाटाजुले नेपालमा बलियो र बढी क्षमतायुक्त युटिलिटी गाडीको बढ्दो मागलाई ध्यानमा राख्दै महिन्द्राले यो पिकअप बजारमा ल्याएको बताए। यसमा ६३ विचलपिको पावर र १९५ न्युटन मिटरको टर्क, २ दशमलव ५ लिटरको एमटु-डिआई-सिआर डिजल इन्जिन रहेको बताइएको छ। यसको बजार मूल्य रू. २५ लाख ६५ हजार कायम गरिएको बताइएको छ। असार महीनासम्म खरीद वा बुकिङ गर्नेका लागि ९ दशमलव ९९ प्रतिशत ब्याजदरमा गाडी उपलब्ध गराइने बताइएको छ।

प्रविधि र वातावरणमैत्री सोचका साथ यो फोन नयाँ पुस्ताका लागि उत्तम संयोजन भएको उनको भनाइ छ। 'आजका उपभोक्ताहरू स्मार्ट र फास्ट डिभाइस मात्र नभई मूल्य, डिजाइन र ब्राण्डको उद्देश्यप्रति पनि सचेत छन्,' उनले भने, 'एचएमडीमा, हामी यस्तो प्रविधि निर्माणमा विश्वास गर्छौं, जसले प्रयोगकर्ताको आवश्यकतालाई मात्र होइन, भविष्यलाई पनि ध्यानमा राख्छ।' ८ जीबी र्याम र २५६ जीबी स्टोरेज भएको यो भेरियन्टको मूल्य रू. २२ हजार ९९९ निर्धारण गरिएको बताइएको छ।

चितवनमा महिन्द्रा बोलेरो पिकअप सार्वजनिक

चितवन (अस)। अग्नी ग्रुपले १ दशमलव ७ टन भार क्षमताको महिन्द्रा बोलेरो पिकअप चितवनमा सार्वजनिक गरेको छ। देशभर एकैपटक सार्वजनिक भएको बोलेरोको चितवनमा पनि बिक्री शुरू गरिएको हो। चितवनको भरतपुरस्थित महिन्द्राको आधिकारिक विक्रेता सन्ट्रल अटोमोबिल पिकअप बोलेरो सार्वजनिक गरेको हो। अटोमोबिल अध्यक्ष राजेन्द्र वाटाजुले नेपालमा बलियो र बढी क्षमतायुक्त युटिलिटी गाडीको बढ्दो मागलाई ध्यानमा राख्दै महिन्द्राले यो पिकअप बजारमा ल्याएको बताए। यसमा ६३ विचलपिको पावर र १९५ न्युटन मिटरको टर्क, २ दशमलव ५ लिटरको एमटु-डिआई-सिआर डिजल इन्जिन रहेको बताइएको छ। यसको बजार मूल्य रू. २५ लाख ६५ हजार कायम गरिएको बताइएको छ। असार महीनासम्म खरीद वा बुकिङ गर्नेका लागि ९ दशमलव ९९ प्रतिशत ब्याजदरमा गाडी उपलब्ध गराइने बताइएको छ।

सिटिजन्स बैंकका ग्राहकलाई लोमस डिजिटलमा छुट

काठमाडौं (अस)। सिटिजन्स बैंक इन्टरनेसनल लिमिटेड र काठमाडौंको उत्तरदोकरस्थित लोमस डिजिटलवीच बैंकका ग्राहकलाई छुट दिने समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर भएको छ। सो समझदारी पत्रमा हस्ताक्षरपश्चात् बैंकका कार्डवाहक, प्रिभिलेज कार्डवाहक र मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ताले कम्पनीका विभिन्न उत्पादनमा छुट पाउने भएका हुन्। यस किसिमको सहकार्यबाट बैंकका ग्राहक लाभान्वित हुनुका साथै नगद कारोबारबाट डिजिटल कारोवारतर्फ उत्प्रेरित हुने विश्वास बैंकको छ। बैंकले डिजिटल बैंकिङको प्रयोगलाई बढाउन र ग्राहकलाई डिजिटल भक्तानीमा प्रोत्साहन गर्ने समय समयमा ग्राहकमैत्री सुविधा सञ्चालनमा ल्याउँदै आएको छ। डिजिटल कारोबार गर्दा पाइने छुटसम्बन्धी विस्तृत विवरण बैंकको वेबसाइटमा प्राप्त गर्न सकिने बताइएको छ।

दूध अभावले 'चितवन मिल्क' बन्द

चितवन। दूध उत्पादक सहकारी संस्था र फर्महरूको दूध प्रशोधन गर्दै आएको 'चितवन मिल्क उद्योग'ले प्रशोधनका लागि दूध नपाएपछि बन्द भएको छ। दूध नपाएपछि गत वैशाख १० गतेदेखि उद्योग बन्द भएको हो।

उद्योगमा सहकारी संस्था र फर्महरूबाट बिक्री नभएको दूध ल्याएर प्रशोधन गरी नौनी घ्यू (बटर) र धूलो दूध उत्पादन गरिन्छ। भरतपुर महानगरपालिका-१ ठिमु रामा उद्योग रहेको छ। उद्योगका प्रबन्धक दुर्गा पराजुलीले विभिन्न संघसंस्थालाई दूध आपूर्तिको लागि आग्रह गरिएको भए पनि प्राप्त गर्न नसकिएको बताए। एक पटक सञ्चालन गर्नका लागि कम्तीमा ४० हजार लिटर दूध आवश्यक पर्दछ। उद्योगले एक 'सिफ्ट'मा एक लाख लिटरसम्म दूध प्रशोधन गर्न सक्छ। देशभरका ३० संस्थाले यहाँ प्रशोधनका लागि दूध ल्याउने गर्दछन्।

प्रबन्धक पराजुलीले सहकारी र फर्मले दूध नल्याएपछि आफूले दूध किनेर मेसिन सञ्चालनका लागि उद्योग चलाउने योजना भए पनि दूध पाउन नसकेको बताए। गतवर्ष फागुनदेखि भदौसम्म उद्योग बन्द भएको थियो। अधिल्ला वर्षहरूमा भने यो मौसममा दूधको अभाव हुने गरेको थिएन। ती वर्षहरूमा असार १५ देखि साउन मसान्तसम्म दूधको अभाव हुने गरेको उनले बताए।

उद्योगमा ३४ कर्मचारी कार्यरत छन्। उद्योग सञ्चालन नहुँदासमेत मासिक रू. १५ लाख हाराहारी खर्च हुने प्रबन्धक पराजुलीले बताए। उद्योगमा अहिले १५ किलोका ९ हजार ब्लक नौनी र १२ हजार बोरा धूलो दूध बाँकी छ। २०७५ सालदेखि उद्योगले निजी डेरी र सहकारीको दूध शृङ्खला लिएर प्रशोधन गर्ने काम गरिरहेको छ। प्रतिलिटर पाउडर दूधको रू. ११३ र घ्यू (बटर)को प्रतिकिलो रू. ५५ लिएर उद्योगले प्रशोधन गर्दै आएको थियो। रासस

धितोमा रहेको चल अचल सम्पत्ति लिलाम डाँक बढाबढद्वारा लिलाम बिक्री गरिने बारे तेस्रो पटकको सार्वजनिक सूचना

(सूचना प्रकाशित मिति: २०८२/०२/१३ गते)

तपसील वमोजिमका कर्जा ग्राहकहरूले यस बैंकबाट देहाय वमोजिम कर्जा/सुविधाहरूको बैंकलाई बुझाउनु पर्ने साँवा, व्याज, हर्जाना तथा अन्य लेना रकम बुझाउन पटक पटक मौखिक तथा लिखित रुपमा तर ताकेता, कर्जा बुझाउने बारे २१ (एककाइस) दिने सूचना र धितो लिलाम बिक्री हुने बारेको ३५(पैंतीस) दिने सार्वजनिक सूचना मिति २०८१/०३/१५ मा १५(पन्ध्र) दिने सार्वजनिक सूचना मिति २०८१/०९/०५ को नयाँ त्रिका राष्ट्रिय दैनिकमा प्रकाशन गर्दा समेत कर्जा भुक्तान गर्ने तर्फ कुनै चासो नदेखाई बेवास्ता गरेकाले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५(पन्ध्र) दिन भित्र बैंकको सम्पूर्ण लेना रकम चुक्ता गर्नुहुन कर्जा ग्राहक, धितो सुरक्षण मन्जुरीनामा दिने, जमानत दिनुहुने व्यक्ति/संस्थालाई यो सार्वजनिक सूचना जारी गरिएको छ। उल्लेखित १५(पन्ध्र) दिन भित्र कर्जा चुक्ता नगरेमा बैंकलाई लेखिदिएको चल अचल सम्पत्ति/परियोजना बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ र यस बैंकको प्रचलित कर्जा असुली कार्यविधि अनुसार देहाय वमोजिमको मितिमा धितो लिलाम डाँक बढाबढ गरिने हुँदा इच्छुक व्यक्ति/संस्था तथा सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ। साथै, उपरोक्त अनुसार डाँक बढाबढद्वारा धितो लिलाम बिक्री हुन नसकेमा धितो सुरक्षणमा रहेको चल अचल सम्पत्ति बैंक आफूले सकार गरिरलिन सक्ने व्यहोरा समेत जानकारी गराईन्छ।

तपसील

धितो लिलाम बिक्री हुने मिति :- २०८२ साल जेठ महिना २८ गते

सम्बन्धित कार्यालय तथा लिलाम हुने कार्यालय/स्थान: कृषि विकास बैंक लि. शाखा कार्यालय मंगलसेन, अछाम

ग्राहकको विवरण

कम्पनिको नाम : जि.वि. निर्माण सेवा. प्रा.लि. दर्ता भएको कार्यालय: नेपाल सरकार उद्योग बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय कम्पनिको दर्ता नं.: २०२६९३/०७५/०७६ दर्ता मिति: २०७५/०८/०४ पान नं.: ६०६५४५३०७

लिलाम हुने अचल सम्पत्तिको विवरण

कर्जा शिर्षक/कर्जा नं.	जग्गा धनीको नाम	जिल्ला	न.पा./गा.पा.	बडा नं.	कि.नं.	क्षेत्रफल
व्यापार /१४०३८८९	अमृता विष्ट	अछाम	मंगलसेन	३	१८२१, १८२५	१७५५.१२८, ४७३.६०२
					१८३७, १८४२	६७३.५८८, ११९.३३८
					१८५५, २९८५	३३८.२३२, ५१३.२३५
					२९८९, ३१६४	११९७.४४९, ४९७.३८६
					३१६८, ३१७१	२९१.८७९, ७०७.२४
३१९१, ३१९४	१२७२.४०२, ३९९.११२					
३१९९	२५८९.५०९					

संचालकहरूको विवरण

नाम	ठेगाना	ना.प्र.नं.	नागरिकता जारी भएको जिल्ला/मिति/कार्यालय	बाबु	बाजे
नृप बहादुर विष्ट	मंगलसेन-०३	१५८१८	२०५६/०४/१४	नर बहादुर विष्ट	मनिराम विष्ट

व्यक्तिगत तथा धितो जमानीकर्ताको विवरण

नाम	ठेगाना	ना.प्र.नं.	नागरिकता जारी भएको जिल्ला/मिति/कार्यालय	पति	ससुरा
सिता विष्ट	मंगलसेन-०३	३०४९६	अछाम/२०६१/०२/०८/जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नृप बहादुर विष्ट	नर बहादुर विष्ट

शर्तहरू :

- धितो लिलाम डाँक बढाबढ हुने तोकिएको दिन लिलामी कार्य सम्पन्न हुन नसकेमा वा सार्वजनिक विदा परेमा सोको लगत्तै बैंक खुलेको दिन उक्त लिलामी कार्य हुनेछ।
- धितो लिलाम डाँक बढाबढमा ३(तीन) जना भन्दा कम व्यक्ति/संस्थाहरूले भाग लिएमा पनि लिलाम बढाबढ कार्य हुनेछ।
- धितो लिलाम डाँक बढाबढमा सबै भन्दा बढी बोलकबोल गर्ने व्यक्ति/संस्थाले बोलेको अंकको कम्तिमा १०(दश) प्रतिशत हुने रकम धरौटी वापत त्यसै दिन यस बैंकमा जम्मा भएको हुनु पर्नेछ।
- लिलाम सकार गर्ने व्यक्ति/संस्थाले लिलाम सदर भएको कम्तिमा ७(सात) दिन भित्र बाँकी रकम बुझाउनु पर्नेछ। बुझाउनु पर्ने बाँकी रकम तोकिएको मितिमा बुझाउन नसकेमा जम्मा भएको रकम स्वतः जफत हुनेछ।
- लिलाम सदर/बदरको निर्णय नभए सम्म धरौटी रकम फिर्ता माग गर्न र सोमा व्याज दाबी गर्न पाइने छैन।
- डाँक बढाबढको शुरूवात अंक उक्त चल अचल सम्पत्तिको मूल्यांकनबाट शुरूवात गरिनेछ।
- धितो लिलाम डाँक बढाबढ सदर वा बदर गर्नु अगावै सम्बन्धित ग्राहकले बैंकलाई भुक्तानी गर्नु पर्ने सम्पूर्ण रकम बुझाएमा लिलामी कारवाही हुने छैन।
- लिलाम सदर भए पश्चात दाखिल/खारेज नामसारी गर्दा सम्बन्धित निकायमा तिन बाँकी कर, राजश्व, मालपोत, रजिष्ट्रेशन दस्तुर लगायतका सम्पूर्ण राजश्व, कर, दस्तुर एवं अन्य भैपरी खर्च बोलपत्रदाताले नै व्यहोर्नु पर्नेछ।
- डाँक बढाबढमा सबै भन्दा बढी बोलकबोल गर्ने व्यक्ति/संस्थालाई दिने वा नदिने सम्पूर्ण अधिकार बैंकमा सुरक्षित रहनेछ।
- अन्य जानकारीको लागि यस कार्यालयमा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क राख्न सकिनेछ।

कृषि विकास बैंक लि.
कर्जा असुली तथा संकलन विभाग
मुख्य कार्यालय, काठमाडौं।

आर्थिक असमानताको वृद्धि नियन्त्रण गर्न बजेट नीतिहरू

पुनः वितरणमा केन्द्रित हुनुपर्छ ।

- थोमस पिक्वेट्टी

सम्पादकीय

प्रसारण लाइनमा विलम्ब

विद्युत् विक्री गरेर धनी हुने सपना देखिरहेको नेपालले यसका लागि अत्यावश्यक पूर्वाधार अन्तरदेशीय प्रसारण लाइनको निर्माणमा भने आवश्यक सक्रियता देखाउन सकिरहेको छैन । आन्तरिक खपत र निर्यातका लागि समेत उत्पादनमात्र पर्याप्त हुँदैन, बलियो प्रसारण पूर्वाधार पनि उत्तिकै जरुरी हुन्छ । नेपाल र भारतबीच १० वर्षमा १० हजार मेगावाट नेपालको बिजुली भारतमा निर्यात गर्ने सहमति फ्रन्टडे २ वर्षअघि भएको सम्बन्धमा उक्त लक्ष्य प्राप्त गर्न नेपाललाई बृटवल-गोरखपुर ४०० केभी अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन परियोजनालागयत थप अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन आवश्यक पर्छ । तर, यस परियोजनाअन्तर्गत भारततर्फको भागमा काम धमाधम अघि बढिरहेका बेला नेपालतर्फ भने ठप्प हुनु चिन्ताको विषय हो ।

हाल ४०० केभी क्षमताको ढल्केबर-मुजफ्फरपुर एकमात्र अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन सञ्चालनमा छ, जसबाट १ हजार मेगावाटसम्म विद्युत् आदानप्रदान हुन सक्छ । त्यसबाहेक सानातिना प्रसारण लाइनबाट पनि केही मात्रामा विद्युत् निर्यात भइरहेको छ । तर, ठूलो परिमाणमा विद्युत् निर्यातका लागि ठूलो क्षमताको प्रसारण लाइन निर्माण आवश्यक पर्छ । भारत निर्यातकै लागि भनेर भारतीय लगानीमा अरुण तेस्रो आयोजना निर्माणाधीन छ । यसका लागि ढल्केबर सीतामढी प्रसारण लाइनको अधिकांश अंश पूरा भए पनि नेपालतर्फको केही भाग भने स्थानीयको अवरोधका कारण पूरा हुन सकेको छैन ।

थप विद्युत् आदानप्रदानका लागि महत्त्वपूर्ण मानिएको बृटवल-गोरखपुर प्रसारण लाइन निर्माणमा भने नेपालतर्फको खण्डका लागि अमेरिकाको एमसीसी सहयोग जारी रहने/रहने भन्ने निश्चित नहुँदा अन्योल उत्पन्न भएको छ । अमेरिकी सहयोग नियोग मिलेनियम च्यालेन्ज कर्पोरेशन (एमसीसी) को सहयोगमा निर्माणाधीन नेपालतर्फको १८ किलोमीटर खण्डको काम अवरुद्ध भएको छ । दोस्रोपटक अमेरिकाका लागि राष्ट्रपति निर्वाचित भएका डोनाल्ड ट्रम्पले युएसएआइडीको खारेजी गर्नुका साथै एमसीसी सहयोग पनि रोक्का गरेका छन् । अन्तरराष्ट्रिय समाचार संस्थाहरूले एमसीसीको नेतृत्वले कर्मचारीलाई गराएको जानकारी भनी लेखेअनुसार अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पको प्रशासनले एमसीसी बन्द गर्ने निर्णय गरेको छ । तर, अमेरिकी

- नेपालले सम्भावित बजारको खोजी गरी बिजुलीको अन्तरराष्ट्रिय बजारमा पहुँच बढाउन विभिन्न उपायको खोजी गर्नुपर्छ ।
- बंगलादेशले नेपालको बिजुली उत्पादनमा लगानी गर्ने कुरा पनि अनिश्चयको घेरामा परेको छ ।

सरकारले आधिकारिक रूपमा यसबारे केही बोलेको छैन । त्यसैले नेपालतर्फ निर्माण हुने प्रसारण लाइनबारे अन्योल यथावत् छ । यद्यपि अमेरिकी सहयोग नआए नेपाल आफैले यो प्रसारण लाइन बनाउन नसक्ने होइन । तर, मुख्य कुरा सरकारको प्रतिबद्धता हो । अन्य थुप्रै प्रसारण लाइनमा समस्या देखिएकाले यसमा पनि समस्या नहोला भन्न सकिन्छ ।

प्रसारण लाइनका लागि सबैभन्दा ठूलो समस्या भनेको जग्गा अधिग्रहण हो । पोला गाडनका लागि मात्र जग्गा चाहिने भए पनि तारमूनिको जग्गा पनि व्यक्तिले प्रयोग गर्न समस्या हुने भएकाले यसको मुआब्जा पेचिलो विषय बनेको छ । यसै पनि नेपालमा जग्गा प्राप्त निकै चुनौतीपूर्ण र खर्चिलो हुने गरेको छ । कुनै पनि पूर्वाधार निर्माण हुन लाग्यो, उद्योग अड्डोको भने जग्गाको काम मनपरि बढाउने र स्थानीयले विभिन्न माग राखेर अवरोध गर्ने प्रवृत्ति छ । त्यसले गर्दा चाहे अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन होस् चाहे राष्ट्रिय प्रसारण लाइन, तिनको निर्माणमा धेरै ठाउँमा अवरोध भइरहेको पाइन्छ । त्यतिमात्र होइन, प्रसारण लाइनकै अभावमा कतिपय आयोजनाबाट उत्पादित बिजुली खेर जाने अवस्थासमेत देखिन्छ ।

नेपालले उत्तर तिब्बततर्फ पनि प्रसारण लाइन बनाउने योजना नबनाएको होइन । त्यस्तै भारतीय प्रसारण लाइन प्रयोग गरेर बंगलादेशमा बिजुली निर्यात गर्न समेत शुरू नगरेको होइन । तर, यी सबै बजार खोजीको प्रयास मात्रै बनेको देखिन्छ । भरपर्दो काम भने भएको देखिन्छ । बंगलादेशमा सत्तापरिवर्तनसँगै उसको भारतसँगको सम्बन्ध बिग्रिएको छ जसले गर्दा भारतीय प्रसारणलाइनमार्फत बंगलादेशमा बिजुली निर्यात के हुने हो यसै भन्न सकिन्छ । बंगलादेशले नेपालको बिजुली उत्पादनमा लगानी गर्न कुरा पनि अनिश्चयको घेरामा परेको छ । यस्तोमा नेपालको बिजुलीका लागि भारतमात्र एकल बजार बन्ने देखिन्छ । यसो हुनु रणनीतिक हिसाबले ज्यादै जोखिमपूर्ण हुन्छ । जेहोस नेपालले सम्भावित बजारको खोजी गरी बिजुलीको अन्तरराष्ट्रिय बजारमा पहुँच बढाउन विभिन्न उपायको खोजी गर्नुपर्छ र प्रसारण लाइन निर्माणमा विलम्ब गर्नु हुँदैन । एमसीसी सहयोग नआउने हो भने स्वदेशी लगानीमा भए पनि त्यो परियोजना अघि बढाउन आवश्यक छ ।

अभियान

१० वर्षअघिको आर्थिक अभियानबाट

गुणस्तरका नाममा खर्चिने रकम

कहाँ जान्छ, सबैलाई थाहा छ

२०४९ सालमा विद्युत् ऐन आएपछि मात्र जलविद्युत् क्षेत्रमा निजीक्षेत्रको प्रवेश भएको हो । तर, सशस्त्र द्वन्द्वका कारण आयोजना सञ्चालनका लागि लिएको इजाजतअनुसार विद्युत् उत्पादन हुन सकेन । यति हुँदाहुँदै पनि २ दशकको अवधिमा करीब ३ सय मेगावाट विद्युत् उत्पादन भएको छ । तर, सरकारले १ सय वर्षको अवधिमा करीब ४ सय मेगावाट मात्र विद्युत् उत्पादन गरेको छ ।

आजसम्म जलविद्युत् विकासमा लागेको निजीक्षेत्रलाई सरकारबाट हतोत्साही बनाउने काम मात्रै भइरहेको छ । यसकारण पनि निजीक्षेत्र जलविद्युत् विकासमा पूर्ण समर्पित हुन सकिरहेको छैन । निजीक्षेत्रले भोलामा खोला बोकेको र गुणस्तर कायम गर्न नसकेको भन्ने आरोप पनि सरकारबाट खेरिनु परेको छ ।

(स्वतन्त्र र्जर्ज प्रवर्द्धक कृष्णप्रसाद भण्डारीसँगको कुराकानीबाट)

वर्ष ८, अंक १५६, शुक्रवार ११ फागुन, २०६९

लघुवित्त : अभियानदेखि आन्दोलनसम्म

अबको बाटो कस्तो हुनुपर्छ ?

कृषा प्रधान

छैन । खासमा भन्ने हो पछिल्लो शंकाचाहिँ सत्य हो ।

लघुवित्तको उपलब्धि

नेपाली लघुवित्त क्षेत्रले ३ दशक (२०४९ (२०८१) को प्रयोगलगायत कार्य अनुभव गार गरेको छ । यस अवधिमा नियमन, सुपरिवेक्षणलगायत संस्थागत आधारहरू तयार मात्र भएका छैनन्

- अब लघुवित्तका लागि गरिने अभियानमुखी वित्तीय साक्षरताको औचित्य पहिलेजस्तो आवश्यक ठानिँदैन ।

- तीन दशकको अवधिमा नियमन, सुपरिवेक्षणलगायत संस्थागत आधारहरू तयार मात्र भएका छैनन् निजीक्षेत्रको ७० प्रतिशत लगानी पनि देखिएको छ ।

- उत्पादनसित सम्बद्ध गरेर विद्यमान कर्जा सीमालाई पुग्दो बनाउने एक सेवाग्राही एकै संस्थाको नीति ल्याउनेपर्छ ।

- लघुवित्तीय सेवालाई गरीबी निवारणसित आबद्ध गरेर लाने हो भने आन्दोलन होइन अभियान आवश्यक छ

लघुवित्तीय संस्थाहरूमा निजीक्षेत्रको ७० प्रतिशतको पूँजी लगानी पनि देखिएको छ । बाँकी ३० प्रतिशतको लगानी पनि कर्मचारी र नागरिकका भएकाले यो क्षेत्रको लगानी भनेको केही लघुवित्तीय संस्था (जस्तो : ग्रामीण बैंक) लाई छाडी करीब शतप्रतिशतजस्तै निजीक्षेत्रको लगानी हो भन्न सकिन्छ । यो सानो उपलब्धि होइन । सतहतर जिल्लामै लघुवित्तीय संस्थाको उपस्थिति हुनु, ६१ लाख विपन्न परिवार (६०.९७ लाख, २०८१ पुस) यसका सेवाग्राही हुनु (लघुवचत मात्र) जसमध्ये करीब २७ लाखमा लघुकर्जा (२६.८९ लाख,२०८१ पुस) प्रवाह हुनु, करीब २२ हजार कर्मचारीलाई यो क्षेत्रले प्रत्यक्ष रोजगारी दिनु पनि एक खाले उपलब्धि नै हो । वासलातको आकारकै कुरा गर्ने हो भने पनि हाल कायम ५२ ओटा लघुवित्तीय संस्था (घ वार्गका वित्तीय संस्था) को रु. ५७.८ अर्ब (२०८१ पुस) को

बैंक, विकास बैंक र वित्त कम्पनीहरू उसको कारवाहीमा परेको हालै सार्वजनिक भएको छ । केन्द्रीय बैंकको अनुपालनाको स्तरले सम्बद्ध वित्तीय संस्थाको संस्थागत सुशासनको अवस्थाको आकलन पनि हुने गर्छ । तथापि, त्यो मात्र पर्याप्त होइन ।

लघुवित्तमा अवरोध

अहिले नेपाली लघुवित्तीय क्षेत्रले कल्पना पनि नगरिएको, पहिले कहिले नभोगेको, विश्वमा कहीं कतै पनि नदेखिएको अवस्थाको सामना गर्नु परिरहेको पनि देखिन्छ । त्यो भनेको यसका सेवाग्राही (केही सीमित समूह) हरू नै लघुवित्तीय संस्थाहरू नै खारेज गर्नुपर्ने र सरकारले निव्व्याङ्गी ऋण दिनुपर्ने, दिएको ऋण पनि मिनाहा हुनुपर्ने माग राखी विगत २-३ वर्षदेखि सडक आन्दोलनमा छन् । नियमसंगत रूपले कर्जा उठाउने प्रक्रियामा

बजेटमा पर्यटन क्षेत्रको अपेक्षा

गीम पट्ट

सन् २०२४ को तथ्यांकअनुसार १२ लाख विदेशी पर्यटक हवाईमार्फत नेपाल भित्रिएका छन् । तर, यो संख्या होटेलको क्षमताको अनुपातमा निकै कम देखिन्छ । यसले गर्दा होटेल व्यवसायी र सरकार दुवैले फाइदा गुमाइरहेका छन् ।

छन् । त्यसैले नेपाल वायुसेवा निगमको अन्तरराष्ट्रिय उडान बढाउने गरी बजेटले केही व्यवस्था गर्नुपर्ने हुन्छ । नेपाल भित्रिएका पर्यटकले सजिलै मुलुकभित्र आबतजावत गर्न पनि पाइरहेका छैनन् । पोखरा लुम्बिनी, चितवनको सडक सुधारको काम सुस्त छ । त्यसलाई सुधार गर्नुपर्छ र सहज आबतजावतको व्यवस्था मिलाउनुपर्छ । त्यस्तै स्तरीय सवारीसाधन आयातमा सरकारले पर्यटन व्यवसायीलाई भन्सार छुट दिनुपर्छ । पर्यावरणमैत्री पर्यटनका लागि सरकारले नीति बनाएर होटेलहरूमा म्यास चूल्होको सट्टामा अब विद्युतीय चूल्हो प्रयोग गर्ने वातावरण बनाइदिनुपर्छ ।

नेपालको पर्यटन महँगो हुनुका कारण हवाई

- नेपालको पर्यटन महँगो हुनुका कारण हवाई टिकट महँगो हुनु हो ।

सरकारले भ्याट लगाएर हवाई सेवा नै महँगो बनाएको छ ।

- हवाई सेवाको सुदृढीकरण र अन्तरराष्ट्रिय प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता बढाउन नयाँ विमान थपै जानुपर्छ ।

- अव्यवस्थित पूर्वाधार, अनियन्त्रित निर्माण र पर्यावरण विनाश गर्ने अभ्यास रोक्न ढिला भइसकेको छ ।

टिकट महँगो हुनु हो । सरकारले भ्याट लगाएर हवाई सेवा नै महँगो बनाएको छ । आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेटमार्फत अन्तरराष्ट्रिय हवाई टिकटमा लगाइएको भ्याटको व्यवस्था हटाइनुपर्छ । यसो गर्दा पर्यटक बढ्छन् र सरकारले पाउने राजस्व अर्को बाटोबाट बढ्छ । त्यस्तै, हवाई क्षेत्रलाई बलियो बनाउन नेपाल वायुसेवा निगमका लागि नयाँ विमान खरीद गर्नुपर्छ, भएका विमानको सही परिचालन हुनुपर्छ । हवाई सेवाको सुदृढीकरण र अन्तरराष्ट्रिय प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता बढाउन नयाँ विमान थपै जानुपर्छ र यूरोप, जापान, चीन लगायतका पर्यटन बजारमा निगमको प्रत्यक्ष उडान हुनुपर्छ । अन्तरराष्ट्रिय रूट विस्तार तथा निजी एयरलाइन्सलाई सहूलियत दिँदै सेवा विस्तार गर्नुपर्छ । नेपाल पर्यटन बोर्डलाई पुनः

संरचना गर्नु आवश्यक छ । यसका लागि सरकारले पहल थालेको त छ तर त्यसमा निजीक्षेत्रको उपस्थिति बलियो बनाउनुपर्नेमा उल्टो नीति लिएको छ । यो बोर्डका बारेमा व्यापक विमर्श आवश्यक छ किनभने यसले उद्देश्यअनुसार काम गर्न सकेको छैन र निजीक्षेत्रबाट लिएको पैसाको हिसाबकिताव निजीक्षेत्रले माग्न पाउनुपर्छ ।

त्यस्तै, 'कम प्रभाव उच्च मूल्य' पर्यटन रणनीति लागू गर्न आवश्यक छ । अव्यवस्थित पूर्वाधार, अनियन्त्रित निर्माण र पर्यावरण विनाश गर्ने अभ्यास रोक्न ढिला भइसकेको छ । आगामी बजेटले प्राकृतिक सम्पदा संरक्षण, स्थानीय समुदायको सशक्तीकरण र हरित पर्यटन पूर्वाधार

निर्माणमा प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ । दीर्घकालीन तथा दिगो पर्यटन विकासका लागि स्मार्ट ट्रेल प्रणाली, हरित निर्माण प्रविधि, वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण नयाँ यातायात पूर्वाधार, तथा स्थानीय समुदाय अनुकूलनयुक्त संरचनाहरू अत्यावश्यक छन् । आगामी बजेटले साहसिक जलयात्रा, नदी पर्यटन, पदयात्रा, पर्वतारोहण, धार्मिक पर्यटन, सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनजस्ता क्षेत्रहरूलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ ।

यसबाहेक ग्रामीण तथा नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यहरूको विकास, विशेष पर्यटक प्याकेजहरू, स्वास्थ्य तथा अध्यात्म पर्यटन प्रवर्द्धन, वातावरण संरक्षण अनुकूल पर्यटन मापदण्ड (वातावरणीय संरक्षण र दिगो पर्यटन) को कार्यान्वयन, एकीकृत अनुमति प्रणाली, र सजिलो भिसा नीति

जाँदा (जस्तै : कालो सूची प्रकाशन) कर्मचारीमाथि भौतिक कारवाही र कार्यालयमा आगजनीजस्ता अराजक कारवाहीको पनि यही क्षेत्रले भुक्तमान भोगिरहनुपरेको देखिन्छ । सडक आन्दोलन बीचबीचमा केही सेलाए पनि अहिले (२०८१ चैतदेखि) पुनः थालिएको देखिन्छ । त्यसका पछाडि राजनीतिक स्वार्थ गाँसिएको कुरा त सबैले अनुभूत नगरेका होइनन् तर समयमै सम्बोधन गर्ने वा निस्तेज गर्ने काम भने नभएकै हो । त्यही कारण अहिले लघुवित्तीय संस्थाहरूको असुली नराप्ती प्रभावित भएको छ । विनाधितो कर्जा प्रवाह गर्ने संस्थाका लागि यो धेरै ठूलो र गम्भीर चुनौती त हुँदै हो केही समयसम्म पनि यो निरन्तर रहे लघुवित्तीय संस्थाहरूको एनपीएको स्तर दोहोरो अंकले नाघ्ने (हाल ६ दशमलव ४ प्रतिशत) सम्भावनालाई नकान सकिँदैन । त्यो भनेको निकै खराब स्थितिको संकेत पनि हो । फट्ट हेर्दा अभियान हुनुपर्ने स्थानमा अहिले आन्दोलन भइरहेको देखिन्छ । त्यो पनि अचम्मको आन्दोलन हो, केही विषयहरूमा सरोकारी वित्तीय संस्थाहरूले पनि अवज्ञा वा गल्ती गरेकै छैनन् भन्न सकिँदैन । तिनले पनि आफ्ना कार्य प्रणाली र संस्कारमा आएको आरामदायी नियमनले पनि तिनलाई अल्छी बनाएकै हो । लघुवित्तीय प्रणालीको आधार स्तम्भ केन्द्रको व्यवस्थापनमा पनि संस्थाहरू चुकेकै हुन् । संस्थागत सुशासनमा पनि विचलन आएकै हो । अति प्रतिस्पर्धा, दोहोरो तेहरो र बहुल संस्थाकेन्द्री कर्जा प्रवाह र नियामकीय अधिक राहतले पनि नियमित असुलीलाई प्रभावित पारेकै हो ।

अब के गर्ने ?

जुन मुद्दाका लागि आन्दोलन भइरहेको छ, त्यसको कुनै तुक छैन । यसैले, बरु अभियान जारी राखौं, आन्दोलन स्थगन गरेर तिनका कर्जालाई केही समय दिएर, केही राहत प्रदान गरेर तिनलाई उत्पादनमुखी कर्जामा सरीक गराउनु उचित हो । अब थप सेवाग्राही खोज्नेभन्दा पनि भएकै सेवाग्राही (अर्भे ६० प्रतिशतलाई कर्जा प्रवाह नै गर्न बाँकी छ) वाट असल, उत्पादनमुखी कर्जा विस्तार गर्ने, असल ऋणीलाई स्तरीकरण गरेर एउटै संस्थाले पुग्दो कर्जा दिने नीति लिनुपर्छ । उत्पादनसित सम्बद्ध गरेर विद्यमान कर्जा सीमालाई पुग्दो बनाउने एक सेवाग्राही एकै संस्थाको नीति ल्याउने पर्छ, नत्र बहुल बैंकिङको समस्या जस्ताको तस्तै रहने सम्भावना रहिरहन्छ । अर्भे पनि लघुवित्तीय सेवालाई गरीबी निवारणसित आबद्ध गरेर लाने हो भने आन्दोलन होइन, अभियान आवश्यक छ : प्रचारात्मक होइन नीतिगत दिगोपनाका लागि अभियानको ।

प्रधान नेपाल राष्ट्र बैंकका पूर्व कार्यकारी निर्देशक हुन् ।

लागू गर्नुपर्छ । नेपालको पर्यटनको विशेषता र नेपालका प्रतिस्पर्धी पर्यटन बजारवारे राम्ररी अध्ययन गर्नु आवश्यक छ । यस्तो अध्ययनको प्रत्यक्षअनुसार प्रतिस्पर्धीभन्दा हामी अब्बल देखिन र हाम्रो बजार सुशिक्षित पार्न आवश्यक रणनीति बनाउनुनितर लाग्नुपर्छ । अन्तरराष्ट्रिय चैन होटेलहरू नेपालमा सञ्चालनमा आएसँगै लक्जरीस होटेलहरू सञ्चालनमा छन् । होटेल मात्रै नभएर लक्जरीस गाडीहरू पनि नेपालमा सञ्चालन हुनुपर्ने र त्यसका लागि सरकारले गाडी आयातमा सहूलियत दिनुपर्छ । त्यस्तै पर्यटक बस सेवाका लागि अलग मापदण्ड, बसपार्क आदिको व्यवस्था हुनुपर्छ । पर्यटकका लागि नेपालमा विलासी गाडीहरू छैन । त्यसका लागि सरकारले भन्सारमा सहूलियत दिनुपर्छ । बेलाबेला हवाई यात्रामा मौसम, विमानलगायतको समस्याले चुनौती बन्ने गरेको हुँदा सडक मार्गको सुविधा सहज हुनुपर्छ । पर्यटन व्यवसायमा लगाइएको करमा छुटको व्यवस्था हुनुपर्छ । उद्योगहरूले भ्याट छुट पाउने, निर्यात उद्योगले अनुदान पाउने अनि लाखौं रोजगारी सृजना गरेको र राज्यलाई विदेशी मुद्रा कमाइदिने पर्यटन व्यवसायले त्यस्तै प्रकृतिको कुनै सहूलियत नपाउने व्यवस्था कुनै पनि हालतमा सही मान्न सकिँदैन । नेपालको पर्यटन नीति नेपालको मौलिक पर्यटन जोगाउने खालको हुनुपर्छ । त्यस्तै पर्यटन नीतिमा स्थायित्व र सही रणनीति आवश्यक हुन्छ ।

नेपालमा यस्तो सर्वथा अभाव छ । त्यसैले आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा सरकारले पर्यटन क्षेत्रमा रूपान्तरण ल्याउने गरी कार्यक्रम ल्याउनुपर्छ । यसमा पर्यटन मन्त्रीको विशेष सक्रियता आवश्यक देखिन्छ । कामचलाउ र तदर्थवाद हुनुपर्छ भने यो क्षेत्र घाँसिएर अगाडि बढ्नेछ र आर्थिक रूपान्तरणको एउटा अवसर गुम्नेछ । नेपालको जनसांख्यिक परिवर्तनले अबको ३ दशक निकै महत्त्वपूर्ण हुने देखाएको छ । यो ३ दशकमा आर्थिक विकास गर्न नसके मुलुकले जनशांति अभावको समस्या भोग्न थाल्नेछ । त्यसको प्रत्यक्ष असर पर्यटन क्षेत्रमा पर्ने छ जुन विदेशी मुद्रा आर्जन गर्ने एउटा बलियो माध्यम हो ।

लेखक पर्यटन व्यवसायी हुन् ।

सच्याइएको

आर्थिक अभियानको सोमवार

विचार पृष्ठमा प्रकाशित मुख्य

लेखमा लेखकको पद उपनिर्देशक

हुनुपर्नेमा सहायक निर्देशक भएकाले

सच्याइएको छ ।

- सम्पादक

 तस्वीर : रासल

मुगुको छायाँनाथ रारा नगरपालिका-११, रोवागाउँका पदम बूढा भेडाको ऊनबाट लिउ बुन्दै । यहाँका स्थानीयले राडी, पाखी, फेरुवा र लिउ बुनेर आमदानी गर्छन् ।

घरविहीनलाई आवास निर्माण गर्दै जैमिनी नगरपालिका

ढोरपाटन (बागलुङ) । जैमिनी नगरपालिकाका आठ घरविहीन परिवारलाई नगरपालिकाले आवास निर्माण गरिरिएको छ । सुकुमवासी, आर्थिक अभावमा पुन:निर्माण गर्न नसकेका र विभिन्न विपद्बाट विस्थापित परिवारलाई नगरपालिकाले घर निर्माण गरिरिएको हो ।

नगरपालिकाले सबैभन्दा पहिले सुकुमवासी परिवारलाई जग्गा खरीद गरी घर निर्माण गरिदिएको हो । हालसम्म जैमिनी नगरपालिका-९, पैयुथन्थापका धर्मागत पाध्य, भविन्द्र थापा, वडा नं १०, राइखानीकी हरिमाया थापा, वडा नं ४, सर्कुवाकी देउरूपा सार्की, वडा नं ८, छिस्तीका नरबदी पुन घर्ती र सन्तवहादुर विक, वडा नं ३, उपल्लो दमेकका निरिबहादुर परियार र तुलबहादुर घर्तीको घर निर्माण गरेको इन्जिनियर विवेक सापकोटाले जानकारी दिए ।

सुकुमवासीको घर निर्माणका लागि ३ लाख, विपद्बाट क्षति भएर घरविहीन भएका परिवारलाई २ लाख ५० हजार र आर्थिक अभाव कमजोर भई पुन:निर्माण गर्न नसकेका परिवारलाई २ लाख रुपैयाँ उपलब्ध गराउने सापकोटाको भनाइ छ । हालसम्म आठ घर निर्माण गरी हस्तान्तरण गरिसकेको

र अर्भै पाँच ओटा घर निर्माणाधीन रहेको सापकोटाले बताए ।

नगरपालिकाले १३ सुकुमवासी, विपद्बाट क्षति घरविहीन भएका १२ परिवार र आर्थिक अभाव कमजोर भई पुन:निर्माण गर्न नसकेका ४१ परिवारको घर निर्माण गरिदिने जनाएको छ । जैमिनी नगरपालिकाका उपप्रमुख हरिहर शर्माले घरविहीन परिवारलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेर आवास निर्माण गरिरहेको बताए । तीन पुस्तासम्म घर नभएकालाई नगरपालिकाले पहिलो चरणमा बनाइदिएको, विपद् र आर्थिक अभावका कारण पुन:निर्माण

गनं नसकी अरूको घरमा आश्रय लिएकालाई दोस्रो चरणमा आवास निर्माण गरिदिने उनको भनाइ छ ।

उपप्रमुख शर्माले भने, 'कोही पनि नागरिक, गास, बाँस र कपासबाट बन्जित भनुहुँदैन, स्थानीय सरकारले स्रोतसाधानले ह्याण्टसम्म उनीहरूका लागि काम गरिरहेको छ ।'

लामो समयदेखि अरूको घरमा आश्रय लिँदै आएका जैमिनी नगरपालिका-८ का सन्तवहादुर कामीले नयाँ घर पाएपछि खुसी व्यक्त गरे । *रासस*

मकैबालीमा फौजी किराको प्रकोप

काठमाडौँ । चितवन र भोजपुरको मकैमा अमेरिकन फौजी किराको प्रकोप देखिएको छ । चितवनको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा दैनिक ४/५ जना किसान फौजी किराको समस्या लिएर आउने गरेका छन् ।

भोजपुरमा बेसी तथा तल्लो भेगको मकैबालीमा फौजी किराको समस्या देखिएको कृषि ज्ञान केन्द्र भोजपुरले जनाएको छ ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयकी बागवानी विकास अधिकृत स्वस्तिका चौहानका अनुसार अहिले जिल्लाका हरेक क्षेत्रको मकैमा अमेरिकन फौजी किराको प्रकोप देखिएको छ । 'यहाँ हरेक समय मकै लगाइने हुँदा फौजी किराको प्रकोप नरोकिएको हो,' उनले भनिन् । मकैको साना तथा ठूला विरुवामा यो समस्या देखिने गरेको उनको भनाइ छ ।

जिल्लामा बाइँ महीना मकै लगाउने गरिन्छ । 'यहाँ कतै मकै पाकेको छ भने कतै लगाउँदै गरेका छन् । यामअनुसारको मकै र वेमाँसमी मकैखेती हुने हुँदा यसको किराको आक्रमण बढेको हो,' चौहानले भनिन्, 'जमिन खाली नहुँदा पनि समस्या बढ्दै गएको हो ।' धानमा पनि फौजी किरा देखिने भएकाले हरेक याममा मकैखेतीमा यसले आक्रमण गर्ने गरेको उनले बताइन् ।

अमेरिकन फौजी किरा पुतली वरगको रात्रिचर किरा हो । यसको लार्भाले बालीमा कोतरेर खान्छ र नोक्सान गर्छ । मकैबाली मन पराउने यस किराले मकै नपाए धान, गहुँ, कोदोलगायत बालीमा क्षति पुऱ्याउने बागवानी विकास अधिकृत चौहान जानकारी दिइन् । उनका अनुसार यस किराको लार्भाले मकैको पात गुभो, घोगा तथा डाँठमा समेत क्षति पुऱ्याउने गर्छ । यसले कलिलो अवस्थाको मकैको गुभोमा असर गर्छ भने विरुवा बढ्दै गएपछि पातमा प्याल पार्ने र छिऱ्याछिऱ्या बनाउने गर्छ ।

चौहानले पुराना मकैका ठुटा आगो लगाएर जलाउन्, मकै भाँचिसकेपछि खेतबारी गहिरासंग खनजोत गर्न, मकै उम्रेदेखि नियमित रूपमा खेतबारीको अवलोकन गरी किराबारे बुझ्न र केही समय बारी खाली राख्न सुभाइन् ।

उनले मकैलाई कोसेबालीसंग अन्तर बाली लगाउँदा संक्रमण कम हुने, पासोबालीको रूपमा नेपियर घाँसको प्रयोग गर्न, किराको संक्रमण देखिएमा नीमजन्य विषाधी प्रयोग गर्न पनि सुभाब दिइन् ।

उता, भोजपुरमा वैशाख अन्तिम साताबाट अमेरिकन फौजी किराको समस्या बढेको कृषकले बताएका छन् ।

किराले गोठ्ते वेला भएको मकैको गुबो, पात खाइदिने गर्दा बोट पहुँलो भएर मर्ने समस्या छ । यस वर्ष विशेष गरी तल्लो भेगको मकैमा किराको समस्या बढी देखिएको छ ।

ऋणीलाई कर्जा चुक्ता गर्न आउने सम्बन्धी ३५ दिने अत्यन्त जरुरी सूचना
(प्रथम पटक प्रकाशित मिति २०८२/०२/१३)
यस मेट्रोभेष्ट बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. धर्मपय, न्युरोडका तपसिलमा उल्लेखित ऋणीहरूले आफ्नो व्यवसायीक कार्यको लागि प्राप्त गरेको ऋणकर्जा संस्थालाई समय समयमा तिर्नु बुझाउनु पर्ने सांबा, व्याज आदी चुक्ता भूक्तान गर्न पटक पटक लिखित एवं मौखिक रूपमा सूचना गरी तारताकेता गर्दा समेत ऋणकर्जा चुक्ता भूक्तान गर्ने तर्फ कुनै चासो नदेखाई वेवास्ता गरेकोले ऋणकर्जा चुक्ता भूक्तान गर्न यो सार्वजनिक सूचना जारी गरिएको छ । यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३३ दिन भित्र यस संस्थामा सम्पर्क राखी प्राप्त ऋणकर्जाको सम्पूर्ण सांबा, व्याज आदी चुक्ता भूक्तान गर्नुहोला । अन्यथा ऐन कानून बमोजिम धितो लेखिदिएको चल अचल श्रीसम्पत्तिहरु लिलाम बिक्री गरी वा अन्य कानूनी कारवाही अवलम्बन गरी संस्थाको लेना रकम असूल उपर गरिने व्यहोरा समेत यसै सूचनाबाट जानकारी गराईएको छ । साथै तपसिलका ऋणीहरूले प्राप्त गरेको ऋणकर्जाको सूरक्षणमा व्यक्तितर जमानी दिने र धितोबन्धक लेखिदिने तपसिल बमोजिमका व्यक्तीहरूलाई समेत उपरोक्त व्यहोरा अवगतार्थ अनुरोध गर्दै म्यादै भित्र कर्जा भूक्तानी गर्नु गराउनु हुन सुचित गरिएको छ ।
तपसिल

ऋणीको विवरण

क. श्री चन्द्र बहादुर तामाङ्ग तम्बले तामाङ्गको नाति, हरी बहादुर तामाङ्गको छोरा निलकण्ठ न.पा. वडा नं.१४ धादिङ्ग हाल ताकेश्वर न.पा. वडा ४ लोलाङ्ग काठमाण्डौ बस्ने ना.प्र.नं. २६१/२०४४९ (जाति मिति २०६४/०४/०८, जिल्ला प्रशासन कार्यालय धादिङ्ग) बर्ष ३६ को बन्धु बहादुर तामाङ्ग

श्रीमति शान्ति कुमारी तामाङ्ग राज बहादुर तामाङ्गको छोरी हरी बहादुर तामाङ्गको बुहारी, धुवाकट. वडा नं.१ धादिङ्ग हाल ताकेश्वर न.पा. वडा ४ लोलाङ्ग काठमाण्डौ बस्ने ना.प्र.नं. २६-०१-७३-०३२८८ (जाति मिति २०७३/०३/०६, जिल्ला प्रशासन कार्यालय धादिङ्ग) बर्ष ३६ को शान्ति माया तामाङ्ग

ऋणीको विवरण

५. श्रीमति शिवन तामाङ्ग तम्बले तामाङ्गको नाति, हरी बहादुर तामाङ्गको छोरी धुवाकट. वडा नं.१ धादिङ्ग हाल ताकेश्वर न.पा. वडा ४ लोलाङ्ग काठमाण्डौ बस्ने ना.प्र.नं. २६-०१-७३-०३२८८ (जाति मिति २०७३/०४/०६, जिल्ला प्रशासन कार्यालय धादिङ्ग) बर्ष ३६ को बन्धु बहादुर तामाङ्ग

धितोको विवरण: चन्द्र बहादुर तामाङ्गको नाममा रहेको काभ्रेस्थली वडा नं. ९ स्थित कित्ता नं. ११७ क्षेत्रफल ०-४-१-० १३१.११ बर्ग मि. तथा धर्मस्थली वडा नं. ५ स्थित कित्ता नं. ९६३ र ३२६ क्षेत्रफल ०-४-२-० १४३.६६ बर्ग मि. र ०-४-०-० १२७.२६ बर्ग मि. को जग्गा तथा सोले चर्चको विगलगापात समेत ।

(जिल्ला नगरको कार्यालय, काठमाण्डौस्थित मेट्रोभेष्ट)

मेट्रोभेष्ट बचत तथा ऋण सहकारी बोम्था लि. **MetroVest Saving & Credit Co-operative Ltd.** सिद्धिचरण मार्ग, धर्मपय, न्युरोड, फोन: ४३४४२३०, ४३४४२०६

बाँकी पृष्ठ १ बाट ...

विनिर्वा कम्पनीगाथि ...

'हाप्रो कम्पनीको नाममा अवैध रूपमा सम्पर्क इमेलहरू दर्ता गर्ने, सम्पर्क नम्बरहरू बनाउने र शाडचेड जलविद्युत् स्टेशन निर्माण गरेको भूटा उनि निर्माण गर्नेको भूटा दाबी गरेर बोली लगाउने र छल गर्न उद्देश्यले हाम्रो आधिकारिक छापको दुरुपयोग भएको छ ।' जगदुल्ला हाइड्रोपावर कम्पनीका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सञ्जय सापकोटाले हेचाउको लेटरहेड सहितको डिजिटल पत्र कुनै अज्ञात इमेलमाफत प्राप्त भएको आर्थिक अभियानलाई बताए ।

उनका अनुसार उक्त पत्रमा जेसीईले पेश गरेको कागजात नक्कली भएको दाबी गरिएको छ । यद्यपि जगदुल्लालाई पत्र पठाइएको इमेल हेचाउकै आधिकारिक हो/होइन भन्ने अर्भै पुष्टि भइनसकेको उनले बताए ।

'जेसीईले ठेक्का प्रक्रियामा सहभागी हुँदा खेरी हेचाउ साइचेड जलवीनीसंग मिलेर चीनमा कलविद्युत् आयोजना बनाएको कागजात पेश गरेको छ । सो कागजात पेश गर्ने क्रममा जेसीईले हेचाउ कम्पनीको इमेल ठेगाना र फोन नम्बरसमेत उल्लेख गरेको थियो,' उनले भने । 'तर, अहिले जेसीईले पेश गरेको कागजात नक्कली हो भनेर दाबीसहित हामीलाई प्राप्त भएको इमेल ठेगाना र जेसीईले आवेदन दिँदा पेश गरेको ठेगाना र फोन नम्बर मिलेको छैन ।

उनका अनुसार यस विषयमा सीआईबी र अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान अयोगले अनुसन्धान गरिरहेका छन् । 'अनुसन्धानबाट गलत कागजात पेश भएको पुष्टि भएमा जेसीई र एनकेके दुवै कम्पनीलाई कानूनअनुसार कालोसूचीमा राख्नलगायत कारवाही हुनेछ,' सापकोटाले भने ।

कर्मचारीको तलब ...

त्यसो त सरकारलाई कर्मचारी संगठनहरूले पनि तलब बढाउन दबाव दिइरहेका छन् । नेपाल

निजामती कर्मचारी युनियनका साँचव प्रकाश भट्टराइँले ३ वर्षदेखि तलब नबढेकाले आगामी बजेटबाट बढाउनेपर्ने बताउँछन् ।

उनका अनुसार महँगी बढेको छ । अहिलेको बजार मूल्यका आधारमा न्यूनतम ४५ हजार रुपैयाँबाट शुरू गरी सोहीअनुसार कर्मचारीको तलबमान निर्धारण गर्न आवश्यक छ । यसबाहेक ग्रेड रकम र पोशाक भत्ता पनि समयसापेक्ष वृद्धि गर्नु आवश्यक रहेको उनी बताउँछन् । 'अतिरिक्त शैक्षिक वृत्ति, उपचार खर्च, आवास तथा यातायात खर्चलगायत अन्य सुविधा उपलब्ध गराउनुपर्छ,' उनले भने, 'तलब बढ्दै गर्दा यही बहानामा महँगीसमेत बढ्न सक्ने भएकाले महँगी नियन्त्रणमा पनि सरकारले समुचित ध्यान पुऱ्याउन जरुरी छ ।' भट्टराइँ समान आय भएका अन्य देशको तुलनामा नेपालका कर्मचारीको तलब र अन्य सुविधा कम रहेको दाबी गर्दै कम्तीमा सार्क क्षेत्रका राष्ट्रहरूको समान हुने गरी तलबमान निर्धारण गर्नुपर्ने तर्क गर्छन् । उनका अनुसार तलब वृद्धि बजेटबाट नभई स्वचालित हुनुपर्छ ।

बैंकर र व्यवसायी ...

नेपाल चेम्बर अफ कमर्सका बरिष्ठ उपाध्यक्ष दीपक मलहोत्राले बैंकमा १ प्रतिशतभन्दा बढी शेरयर भएको व्यक्तिले कुनै पनि उद्योग व्यवसायका लागि ऋण लिन नपाउने व्यवस्था आएमा डिजारेटर निम्तिने चेतावनी दिए । 'प्रमोटर शेरयरबाट बाहिरिन नदिने, चाहिएका बेला ४ गुणा पूँजी शेरयर पैसा हाल पनि भन्ने र अहिले बढी शेरयर भएकाले कर्जा हुँदा पाउँदैन भन्नु न्यायोचित हुँदैन,' उनले भने, 'यो व्यवस्था जस्ताको त्यस्तै लागू भयो भने बजारमा उथलपुथल, डिजारेटर निम्तिन्छ ।' उनले बैंकमा लगानी गरेका संस्थापकहरू बाहिरिनका लागि प्रमोटर शेरयरलाई पब्लिकमा लैजाने प्रावधान राख्न माग गरे । सोही छलफलमा नेपाल उद्योग परिसंघको बैंक तथा वित्तीय संस्था समितिमा

क्र.सं.	कम्पनीको नाम	अर्थिक वर्ष	स्थान	मिति	समय	प्रस्तावित लाभांश (%)		अन्य प्रस्ताव	बुक क्लोज
						बोनस	नगद		
१	नेपाल माइक्रो इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड	२०८०/८१	भरतपुर गार्डेन रिसोर्ट, चितवन	जेठ १६	११:००			सञ्चालकको निर्वाचन, वार्षिक प्रतिवेदन पारित गर्ने	जेठ ८
२	दिव्यश्रवरी हाइड्रोपावर लिमिटेड	२०७९/८०, २०८०/८१	अन्नपूर्ण पार्टी भेन्च्यु, मैतीदेवी सेतोपल, काठमाडौं	जेठ २२	११:३०			शतप्रतिशत हकप्रद शेयर जारी गर्ने, सञ्चालकको नियुक्ति, वार्षिक प्रतिवेदनहरू पारित गर्ने	जेठ ८
३	माया खोला हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेड	२०७८/७९, २०७९/८०, २०८०/८१	धुम्रबाराह भन्ज्यु, धुम्रबाराह भन्ज्यु, काठमाडौं	जेठ २३	११:००			सञ्चालकको निर्वाचन, वार्षिक प्रतिवेदनहरू पारित गर्ने	जेठ ९
४	क्रेस्ट माइक्रो लाइफ इन्स्योरेन्स लिमिटेड	२०८०/८१	कम्पनीको रजिष्टर्ड कार्यालय विरेञ्जनगर, सुर्खेत	जेठ २३	११:००			सञ्चालकको नियुक्ति/निर्वाचन, वार्षिक प्रतिवेदन पारित गर्ने	जेठ ९
५	हिमालयन रिइन्स्योरेन्स लिमिटेड	२०८०/८१	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, कमलादी, काठमाडौं	जेठ २५	११:००	४.५	०.२४	वार्षिक प्रतिवेदन पारित गर्ने	जेठ ११
६	नाडेप लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड	२०८०/८१	टिपल क्राउन रिसोर्ट, गलौदी, धादिङ्ग	जेठ २५	१०:३०			शेयर संरचना परिवर्तन गर्ने, वार्षिक प्रतिवेदन पारित गर्ने	जेठ १२
७	प्रभु महालक्ष्मी लाइफ इन्स्योरेन्स लिमिटेड	२०८०/८१	आपलाबी ब्याङ्कवेट, भाटभटेनी, काठमाडौं	जेठ २६	११:००	८	०.४२१	हकप्रद शेयर जारी गर्ने निर्णय रद्द गर्ने, सञ्चालकको नियुक्ति, वार्षिक प्रतिवेदन पारित गर्ने	जेठ १६
८	एनएलजी इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड	२०८०/८१	आप्रपाली ब्याङ्कवेट, बालुवाटार, काठमाडौं	जेठ २९	११:००	माइक्रो	०.१३१५७९	सञ्चालकको नियुक्ति, वार्षिक प्रतिवेदन पारित गर्ने	जेठ २२
९	रिलायन्स फाइनान्स लिमिटेड	२०८०/८१	अनुपम फुड ल्याण्ड एण्ड ब्याङ्कवेट प्रा.लि. बत्तीसपतली, गौशाला, काठमाडौं	जेठ २८	११:००			वार्षिक प्रतिवेदन पारित गर्ने	जेठ १४
१०	रिलायबल नेपाल लाइफ इन्स्योरेन्स लिमिटेड	२०८०/८१	आप्रपाली ब्याङ्कवेट, भाटभटेनी, काठमाडौं	असार २	११:००	१२	०.६३	वार्षिक प्रतिवेदन पारित गर्ने	जेठ २६
११	ओम मेगाश्री फर्मास्युटिकल्स लिमिटेड	२०८०/८१	भरतपुर नगरपालिका उद्योग परिसर, चितवन	असार ६	११:००			सञ्चालकको निर्वाचन, वार्षिक प्रतिवेदन पारित गर्ने	जेठ २०

नेपाल धितोपत्र बोर्डमा आईपीओ निष्कासन गर्नका लागि पाइपलाइनमा रहेका होटल तथा पर्यटन समूहका कम्पनीहरू					
क्र.सं.	कम्पनीको नाम	निष्कासन हुने कित्ता	निष्कासन मूल्य (रु)	विक्री प्रबन्धक	निवेदन मिति
१	होटल फरेष्ट इन लिमिटेड	९,८००,०००	१००	एन आई सी एशिया क्यापिटल लिमिटेड	२०८० कात्तिक १५
२	बन्दीपुर केबलकार एण्ड टुरिजम लि.	३,०६०,०००	१००	नेपाल एसबिआई मर्चेन्ट बैकिङ लिमिटेड	२०८१ जेठ २२
३	अकामा होटल लिमिटेड	४,५००,०००	५०	सानिमा क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ असार २६
४	बर्नबास म्युजियम होटल लिमिटेड	३,९६०,०००	१००	हिमालयन क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ फागुन ९
५	माउण्टेन ग्लोरी लिमिटेड	४,०००,०००	१००	लक्ष्मी सन्राइज क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ चैत २६

नेपाल धितोपत्र बोर्डमा आईपीओ निष्कासन गर्नका लागि पाइपलाइनमा रहेका लघुवित्त समूहका कम्पनीहरू					
क्र.सं.	कम्पनीको नाम	निष्कासन हुने कित्ता	निष्कासन मूल्य (रु)	विक्री प्रबन्धक	निवेदन मिति
१	प्रोटोटेक माइक्रो इन्स्योरेन्स लिमिटेड	२,२५०,०००	१००	एनआइएमबि एस क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ असोज २०
२	स्टार माइक्रो इन्स्योरेन्स लिमिटेड	२,२५०,०००	१००	एनआइएमबि एस क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ मङ्सिर ९
३	लिबर्टी माइक्रो लाइफ इन्स्योरेन्स लिमिटेड	२,२५०,०००	१००	एनआइएमबि एस क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ मङ्सिर २०

नेपाल धितोपत्र बोर्डमा आईपीओ निष्कासन गर्नका लागि पाइपलाइनमा रहेका 'अन्य' समूहका कम्पनीहरू					
क्र.सं.	कम्पनीको नाम	निष्कासन हुने कित्ता	निष्कासन मूल्य (रु)	विक्री प्रबन्धक	निवेदन मिति
१	डिस मिडिया नेटवर्क लिमिटेड	१३,५८४,९५५	१००	प्रभु क्यापिटल लिमिटेड	२०८० असार १२
२	आइएमई लिमिटेड	१,०००,०००	१००	प्रभु क्यापिटल लिमिटेड	२०८० असार २९
३	होस्पिटल फर एडभान्स्ड मेडिसिन एण्ड सर्जरी लि.	१,१२५,०००	२८८	मुक्तिनाथ क्यापिटल लिमिटेड	२०८० पुस ६
४	नेपाल ब्रोडकास्टिङ च्यानल लिमिटेड	१,०००,०००	५०	एनआइएमबि एस क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ जेठ २१
५	कैलाश हेलिकप्टर सर्भिसेस लिमिटेड	३५०,०००	३२७	मुक्तिनाथ क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ जेठ २९
६	भापा इनर्जी लिमिटेड	९५०,४५५	१००	हिमालयन क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ जेठ ३०
७	छाया देवी कम्पेन्स लिमिटेड	१,४३७,५००	४००	प्रभु क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ भदौ २
८	बिजनेस इन्टरप्रेट ग्रुप अफ इण्डस्ट्रिज लिमिटेड	४,५००,०००	१००	कुमारी क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ असार २
९	जि. आई. सोलार लिमिटेड	१,३६३,३६०	१००	आरविबि मर्चेन्ट बैकिङ लिमिटेड	२०८१ पुस २८
१०	सोला फार्म लिमिटेड	१,९२८,५७२	१००	कुमारी क्यापिटल लिमिटेड	२०८२ वैशाख ७

नेपाल धितोपत्र बोर्डमा आईपीओ निष्कासन गर्नका लागि पाइपलाइनमा रहेका लगानी समूहका कम्पनीहरू					
क्र.सं.	कम्पनीको नाम	निष्कासन हुने कित्ता	निष्कासन मूल्य (रु)	विक्री प्रबन्धक	निवेदन मिति
१	बरुण इन्भेष्टमेण्ट लिमिटेड	२,४७५,०००	१००	ग्लोबल आइएमई क्यापिटल लिमिटेड	२०८० पुस २५
२	सिड इनर्जी लिमिटेड	१,५९८,५००	१००	एनएमबि क्यापिटल लिमिटेड	२०८० चैत ४
३	शिवम होल्डिङ्स लिमिटेड	११,६००,०००	२१०	सिद्धार्थ क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ जेठ २९

नेपाल धितोपत्र बोर्डमा आईपीओ निष्कासन गर्नका लागि पाइपलाइनमा रहेका जलविद्युत समूहका कम्पनीहरू					
क्र.सं.	कम्पनीको नाम	निष्कासन हुने कित्ता	निष्कासन मूल्य (रु)	विक्री प्रबन्धक	निवेदन मिति
१	दरम खोला हाइड्रो इनर्जी लिमिटेड	३,९५०,०००	१००	लक्ष्मी सन्राइज क्यापिटल लिमिटेड	२०८० भदौ ५
२	भुजुङ हाइड्रोपावर लिमिटेड	१,४५५,०००	१००	कुमारी क्यापिटल लिमिटेड	२०८० भदौ १३
३	याम्बालिङ हाइड्रोपावर लिमिटेड	२,८००,०००	१००	मुक्तिनाथ क्यापिटल लिमिटेड	२०८० असोज १०
४	माथिलुङ इनर्जी लिमिटेड	१,८९०,५३०	१००	लक्ष्मी सन्राइज क्यापिटल लिमिटेड	२०८० असोज १४
५	सोलु हाइड्रोपावर लिमिटेड	२०,०००,०००	१००	नविल इन्भेष्टमेण्ट बैकिङ लिमिटेड	२०८० असोज २३
६	टम्कार पिखुवाखोला हाइड्रोपावर लिमिटेड	४,२२०,६६८	१००	प्रभु क्यापिटल लिमिटेड	२०८० असोज २६
७	रिज लाईन इनर्जी लिमिटेड	५,८०४,२०१	१००	प्रभु क्यापिटल लिमिटेड	२०८० मङ्सिर २५
८	कालिन्धक हाइड्रोपावर लिमिटेड	७५०,०००	१००	आरविबि मर्चेन्ट बैकिङ लिमिटेड	२०८० माघ २४
९	हिम रिभर पावर लिमिटेड	१,३३०,०००	१००	सिद्धार्थ क्यापिटल लिमिटेड	२०८० माघ २८
१०	लोअर इर्खुवा हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेड	२,८०५,७५०	१००	मुक्तिनाथ क्यापिटल लिमिटेड	२०८० फागुन ११
११	बुंगल हाइड्रो लिमिटेड	२,९०५,०००	१००	हिमालयन क्यापिटल लिमिटेड	२०८० चैत ६
१२	कलगा हाइड्रो लिमिटेड	४,९००,०००	१००	सानिमा क्यापिटल लिमिटेड	२०८० चैत ६
१३	एनीस हाइड्रो लिमिटेड	८,५५०,०००	१००	लक्ष्मी सन्राइज क्यापिटल लिमिटेड	२०८० चैत ६
१४	पानीस मकालु हाइड्रोपावर लिमिटेड	२,४००,०००	१००	सानिमा क्यापिटल लिमिटेड	२०८० चैत १८
१५	अपोलो हाइड्रोपावर लिमिटेड	१,४१०,०००	१००	हिमालयन क्यापिटल लिमिटेड	२०८० चैत २०
१६	गौरीशंकर पावर डेभलपमेन्ट लिमिटेड	२,४००,०००	१००	नविल इन्भेष्टमेण्ट बैकिङ लिमिटेड	२०८० चैत २१
१७	शिखर पावर डेभलपमेन्ट लिमिटेड	२,१६०,०००	१००	ग्लोबल आइएमई क्यापिटल लिमिटेड	२०८० चैत २३
१८	सिजुरी न्यादी पावर लिमिटेड	२,३६०,७८४	१००	एनएमबि क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ वैशाख १८
१९	सुर खुदी हाइड्रोपावर लिमिटेड	७,५९५,०००	१००	ग्लोबल आइएमई क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ वैशाख ३०
२०	माउण्ट एभरेष्ट पावर डेभलपमेन्ट लिमिटेड	२,५८०,०००	१००	एनआइएमबि एस क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ जेठ ६
२१	आशुतोष इनर्जी लिमिटेड	१,२००,०००	१००	एनएमबि क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ जेठ २१
२२	हिलन्ट हाइड्रो इनर्जी लिमिटेड	१,३७५,०००	१००	सानिमा क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ जेठ २४
२३	सोने रिभर्स इनर्जी लिमिटेड	१,६२५,०००	१००	सानिमा क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ जेठ २४
२४	स्योकुण्ड हाइड्रो इलेक्ट्रिक लिमिटेड	१,३९९,३५०	१००	कुमारी क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ असार ४
२५	मादमे खोला हाइड्रोपावर लिमिटेड	३,२५०,०००	१००	मुक्तिनाथ क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ साउन १३
२६	निलगिरी खोला हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेड	४,३२०,०००	१००	प्रभु क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ साउन २२
२७	पिप्लुङ इनर्जी लिमिटेड	६,६००,०००	१००	सानिमा क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ साउन २३
२८	चम्पारती हाइड्रोपावर लिमिटेड	१,६००,०००	१००	आरविबि मर्चेन्ट बैकिङ लिमिटेड	२०८१ कात्तिक ४
२९	हीम पर्वत हाइड्रोपावर लिमिटेड	५,९१५,०००	१००	सिटिजन्स क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ मङ्सिर ५
३०	सेन्सुरी इनर्जी लिमिटेड	३००,०००	२७५.११	एनआइएमबि एस क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ मङ्सिर १४
३१	हुयाचिटाहा पावर कम्पनी लिमिटेड	१,९००,०००	१००	मुक्तिनाथ क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ मङ्सिर २१
३२	नुम्बुर इटालय हाइड्रोपावर लिमिटेड	३,००६,२०२	२१८	लक्ष्मी सन्राइज क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ पुस ७
३३	युनाइटेड मेवा खोला हाइड्रोपावर लिमिटेड	१२,३००,०००	१००	सिटिजन्स क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ पुस ११
३४	आरती पावर कम्पनी लिमिटेड	३,६००,०००	१००	ग्लोबल आइएमई क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ फागुन ९
३५	मेवा डेभलपमेन्ट लिमिटेड	११,२००,०००	१००	हिमालयन क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ फागुन ९
३६	म्यादी हाइड्रोपावर लिमिटेड	४,७४५,०००	१००	एनएमबि क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ चैत २७
३७	अर्बिच इनर्जी लिमिटेड	५,०००,०००	१००	कुमारी क्यापिटल लिमिटेड	२०८१ वैशाख २२

एन आई सी एशिया बैंक म्युचुअल फण्ड

अवगत सञ्चालित

एन आई सी एशिया डाइनामिक डेफ्ट फण्ड

धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ तथा सामूहिक लगानी कोष नियमावली, २०६७ बमोजिम नेपाल धितोपत्र बोर्डबाट २०७९/०९/२१ मा योजना सञ्चालन अनुरूप प्राप्त बुझासम्बन्धी योजना २०८२ वैशाख मसान्तको खुद सम्पत्ति मूल्य सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विवरण	यस मासिक मसाल सम्पत्ति मूल्य (रु.)	गत मासिक मसाल सम्पत्ति मूल्य (रु.)		
सूचीकृत धितोपत्रमा लगानी					
१	शेयर	४५५,२२०,०००	४०७,५७९,५९२		
२	ऋणपत्र	३७३,६५४,०००	३७३,६५४,०००		
सूचीकृत नभएको धितोपत्रमा लगानी					
१	शेयर	२५,६२३,९३१	५,८५३,९५९		
२	ऋणपत्र	-	-		
३	मुद्दीती निक्षेप	०	०		
कुल लगानी (क)				८२४,८३८,०००	८८७,०३७,५५१
चालू सम्पत्ति				३६६,३०४,६४१	४४२,६४९,०७६
अन्य सम्पत्ति				१०,०१९,६६७	११,७७३,५२४
जम्मा (क)				३७६,३२४,३०८	४५४,४२२,६००
चालू दायित्व				-	३,६१६,४५५
मुक्तानी दिनुपर्ने शुल्क				३,७९३,९६९	१,०७३,३२५
जम्मा (ग)				३,७९३,९६९	४,६९०,८८०
कुल सम्पत्ति				१,३७७,०५८,६०७	१,३३६,७५५,२१२
योजना व्यवस्थापक शुल्क				१,७१९,०७६	१,६५२,०३१
डिपोजिटीरी शुल्क				२२८,८१०	२२८,८१०
कोष सुपरीवेक्षक शुल्क				११४,४०५	११४,४०५
खुद सम्पत्ति				१,३७२,७६६,६३१	१,३३२,७६६,६३१
जम्मा जारी इकाई संख्या				१२९,४७४,५९०	१२९,४७४,५९०
प्रति इकाई खुद सम्पत्ति मूल्य				१०.६३	१०.६३

क्र.सं.	विवरण	यस मासिक मसाल सम्पत्ति मूल्य (रु.)	गत मासिक मसाल सम्पत्ति मूल्य (रु.)		
आम्दानी					
१	प्राप्त भइसकेको आम्दानी/(नोक्सान)	३७,२२३,२४३	३६,६०१,०७६		
२	प्राप्त भइसकेको आम्दानी/(नोक्सान)	२,२०७,६११	४,२०७,१७२		
जम्मा आम्दानी				३९,४३०,८५४	४०,८०८,२४८
खर्च					
१	सूचना तथा प्रकाशन खर्च	३५०,४०१	३३२,३२१		
२	योजना व्यवस्थापन शुल्क	१३,२९९,६०२	११,६७५,८४४		
३	डिपोजिटीरी शुल्क	१,७७७,३२०	१,७७७,६४६		
४	कोष सुपरीवेक्षक शुल्क	८६६,६४०	७७८,३२३		
५	योजना लेखा परीक्षण शुल्क	९३,८०६	९३,८०६		
६	सिटिजन्स वार्षिक शुल्क	२,१००,०००	२,१००,०००		
७	अन्य खर्च	२,५१९,३१९	२,५१९,३१९		
८	बटक बिलिङ्ग शुल्क	५,०००	५,०००		
जम्मा खर्च				१९,९६२,०९४	१९,६८२,६५५
कुल बाधा / (नोक्सान)				२०,६२२,६९४	२३,४६४,६५३

नोट: १. सूचीकृत तथा सूचीकृत नभएको शेयर तथा डिभेन्चर गरी योजनाले २०८२ वैशाख मसान्तसम्म गरेको लगानीको परल मूल्य (धितोपत्र दलाल कमीशन, कारोबार शुल्क समेत) रु.३,७९३,९६९.३५०.३२५ रहेको छ ।
२. सामूहिक लगानी कोष विवरणको २०६७ तथा सामूहिक लगानी कोष निर्देशिका २०६९ का आधारेण नयाँ योजना व्यवस्थापकले अवलम्बन गरेको मूल्यांकन नीति बमोजिम बाँज्रको लगानी मूल्यांकन गरिएको छ ।
३. योजनाको प्रति इकाई खुद सम्पत्ति मूल्य साप्ताहिक रुपमा योजना व्यवस्थापकको वेबसाइट www.nicasia.com.np माफत सार्वजनिक गरिएको छ ।
४. अपरिष्कृत वित्तीय विवरणमा पेश भएका विवरण निम्न निकायले निर्देशन गरेको खण्डमा निर्देशन गरिए बमोजिम परिवर्तन हुन सक्नेछ ।

एन आई सी एशिया बैंक म्युचुअल फण्ड

अवगत सञ्चालित

एन आई सी एशिया सेलेक्ट-३० (इन्डक्स फण्ड)

धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ तथा सामूहिक लगानी कोष नियमावली, २०६७ बमोजिम नेपाल धितोपत्र बोर्डबाट २०७८/०९/३१ मा योजना सञ्चालन अनुरूप प्राप्त २०८२/०३/२३ देखि २०८२/०३/२३ सम्म अवधि भएको ७ वर्षे योजना

क्र.सं.	विवरण	यस मासिक मसाल सम्पत्ति मूल्य (रु.)	गत मासिक मसाल सम्पत्ति मूल्य
---------	-------	------------------------------------	------------------------------

सम्हालिन खोज्दै नेप्से

५ दशमलव २१ अंक घटेको बजारमा साढे ७ अर्बमाथिको कारोबार

अभियान संवाददाता

काठमाडौं

पछिल्लो समय नेप्से परिसूचक बढ्नेभन्दा घट्ने क्रम नै बढी छ। आइतवार ८ दशमलव ५७ अंक घटेको बजार सोमवार ५ दशमलव २१ अंकले घटेको हो। शेर धितो कर्जाको जोखिमभार १२५ प्रतिशतदेखि घटाएर १०० प्रतिशत कायम गरिएको छ। वित्तीय प्रणालीमा अधिक तरलता भए पनि पूँजीकोषमा दबावका कारण कर्जा नबढेको अवस्थामा यो व्यवस्थाले आगामी दिनमा शेर धितो कर्जा बढ्ने अपेक्षा राष्ट्र बैंकको छ। लगानीकर्ताले समेत शेर धितो कर्जाको जोखिमभार १२५ प्रतिशतदेखि घटाएर १०० प्रतिशत कायम गराउन माग गर्दै आएका थिए। लगानीकर्ताको माग सम्बोधन भए पनि सोमवार बजारप्रति उत्साह भने बढेको छैन।

यस दिन २ हजार ६७० दशमलव ३५ विन्दुसम्म झरेको बजार २ हजार ७५५ दशमलव ८९ विन्दुसम्म पुगेर अन्तिममा २ हजार ६७४ दशमलव ७६ विन्दुमा बन्द भएको हो। यस दिन ९२ कम्पनीको धितोपत्र मूल्य बढ्दा ओम मेगाश्री फर्मास्यूटिकल्सको ९ दशमलव ९९ प्रतिशत बढेको छ। ओम मेगाश्री फर्मास्यूटिकल्सको शेर मूल्य प्रतिशत ११२ रुपैयाँ ६०

पैसाले बढेर १ हजार २३९ रुपैयाँ ३० पैसा कायम भएको हो। १५५ कम्पनीको धितोपत्र मूल्य घटेको अवस्थामा गुराँस लघुवित्तको १० प्रतिशतले र वाराही हाइड्रोपावरको शेर मूल्य ९ दशमलव ८५ प्रतिशत घटेको छ। गुराँस लघुवित्तको शेर मूल्य प्रतिशत २९५ रुपैयाँ ९२ पैसाले घटेको हो भने वाराही हाइड्रोपावरको प्रतिशत ९३ रुपैयाँ ८२ पैसाले घटेको हो। सोमवार अघिल्लो दिनको तुलनामा कारोबार रकम पनि घटेको छ। अघिल्लो दिन ७ अर्ब ६० करोड रुपैयाँभन्दा बढीको १ करोड ८५ लाखभन्दा बढी किता धितोपत्र कारोबार भएकोमा सोमवार ७ अर्ब ५८ करोड ५० लाख रुपैयाँ बराबरको १ करोड ७९ लाख ६० हजारभन्दा बढी किता धितोपत्र कारोबार भएको हो।

क्र.सं.	समूह	परिवर्तन (%)
१	उत्पादन तथा प्रशोधन	०.७९
२	वैकिङ	०.१७
३	जलविद्युत्	-०.०६
४	म्युचुअल फण्ड	-०.०८
५	वित्त	-०.१२
६	व्यापार	-०.१३
७	लगानी	-०.१५
८	जीवन बीमा	-०.२०
९	विकास बैंक	-०.२७
१०	निजीवन बीमा	-०.३२
११	अन्य	-०.४८
१२	होटल तथा पर्यटन	-०.९१
१३	लघुवित्त	-१.५०

मूल्य घटबढका आधारमा शीर्ष ५ धितोपत्र		
धितोपत्र	अन्तिम मूल्य रु.	फरक (प्रतिशत)
ओम मेगाश्री फर्मास्यूटिकल्स लिमिटेड	१,२३९.३०	९.९९
उपकार लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड	३,७६८.२९	६.१९
१०.३५५ कृषि विकास बैंक लिमिटेड	१,११३.२०	४.९८
उत्तम सहकारी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड	२,०२३.९९	४.३१
१०५ एनआइएमवी लिमिटेड	१,२१७.५०	३.९७

६४ करोड ३१ लाख रुपैयाँभन्दा बढीको शेर कारोबार भएको हो। सर्वाधिक रकमको कारोबार भने कम्पनीको शेर मूल्य भएको प्रतिशत १२ रुपैयाँ २४ पैसाले बढेर अन्तिम मूल्य ८०४ रुपैयाँ कायम भएको छ। यस दिन उत्पादन तथा प्रशोधनको शून्य दशमलव ७९ प्रतिशत र वैकिङ समूहको शून्य दशमलव १७ प्रतिशत परिसूचक बढेको छ। बाँकी समूहको परिसूचक घट्दा लघुवित्तको सर्वाधिक १ दशमलव ५० प्रतिशत घटेको हो।

सोमवार बजार पूँजीकरण रू. ८ अर्ब ६८ करोडले घट्दै रू. ४४ खर्ब ५० अर्ब ७९ करोड कायम भएको छ। अघिल्लो कारोबार दिन बजार पूँजीकरण रू. ४४ खर्ब ५९ अर्ब ४७ करोड थियो।

कूल कारोबार रकममा सोमवार पनि राधी विद्युत् कम्पनीले सर्वाधिक हिस्सा ओगटेको छ। राधी विद्युत्को कारोबार रकममा सोमवार जलविद्युत् समूहले सर्वाधिक हिस्सा ओगटेको छ। कूल कारोबारमध्ये ४५ दशमलव १४ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको उक्त समूहको रू. ३ अर्ब ४२ करोड ३८ लाख बराबरको धितोपत्र किनबेच भएको छ। यस्तै, सर्वाधिक कारोबार गर्ने समूहमध्ये दोस्रो स्थानमा वैकिङ समूह रहेको छ। उक्त समूहको रू. १ अर्ब ६ करोड ९२ लाख बराबरको धितोपत्र किनबेच भएको छ।

ब्रोकर नं. ५८ वाट सर्वाधिक कारोबार

सोमवारको बजारमा ब्रोकर नं. ५८ सर्वाधिक कारोबार

समूहगत परिसूचकमा आएको परिवर्तन

क्र.सं.	समूह	परिवर्तन (%)
१	उत्पादन तथा प्रशोधन	०.७९
२	वैकिङ	०.१७
३	जलविद्युत्	-०.०६
४	म्युचुअल फण्ड	-०.०८
५	वित्त	-०.१२
६	व्यापार	-०.१३
७	लगानी	-०.१५
८	जीवन बीमा	-०.२०
९	विकास बैंक	-०.२७
१०	निजीवन बीमा	-०.३२
११	अन्य	-०.४८
१२	होटल तथा पर्यटन	-०.९१
१३	लघुवित्त	-१.५०

सोमवार बजार पूँजीकरण रू. ८ अर्ब ६८ करोडले घट्दै रू. ४४ खर्ब ५० अर्ब ७९ करोड कायम भएको छ। अघिल्लो कारोबार दिन बजार पूँजीकरण रू. ४४ खर्ब ५९ अर्ब ४७ करोड थियो।

कूल कारोबार रकममा सोमवार पनि राधी विद्युत् कम्पनीले सर्वाधिक हिस्सा ओगटेको छ। राधी विद्युत्को कारोबार रकममा सोमवार जलविद्युत् समूहले सर्वाधिक हिस्सा ओगटेको छ। कूल कारोबारमध्ये ४५ दशमलव १४ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको उक्त समूहको रू. ३ अर्ब ४२ करोड ३८ लाख बराबरको धितोपत्र किनबेच भएको छ। यस्तै, सर्वाधिक कारोबार गर्ने समूहमध्ये दोस्रो स्थानमा वैकिङ समूह रहेको छ। उक्त समूहको रू. १ अर्ब ६ करोड ९२ लाख बराबरको धितोपत्र किनबेच भएको छ।

ब्रोकर नं. ५८ वाट सर्वाधिक कारोबार

सोमवारको बजारमा ब्रोकर नं. ५८ सर्वाधिक कारोबार

समूहगत कारोबार		
क्र.सं.	समूह	कारोबार रकम (रू. करोडमा)
१	जलविद्युत्	३४२.३८
२	वैकिङ	१०६.९२
३	लघुवित्त	५८.८५
४	लगानी	४८.९५
५	विकास बैंक	४४.२१
६	जीवन बीमा	३६.०२
७	अन्य	३४.०३
८	उत्पादन तथा प्रशोधन	२१.६९
९	होटल तथा पर्यटन	२०.५५
१०	निजीवन बीमा	२०.२२
११	वित्त	११.८७
१२	स्थापक शेर	९.६०
१३	व्यापार	१.७७
१४	ऋणपत्र	०.८६
१५	म्युचुअल फण्ड	०.७०

सर्वाधिक कारोबार भएका पाँच धितोपत्र	
धितोपत्रको नाम	कारोबार रकम (रू. करोडमा)
राधी विद्युत् कम्पनी लिमिटेड	६४.३१
डादी ग्रुप पावर लिमिटेड	५६.८६
यूनिसर्सल पावर कम्पनी लिमिटेड	४५.३९
कुमारी बैंक लिमिटेड	२९.९५
एनआरएन इन्फ्रास्ट्रक्चर एण्ड डेभलपमेन्ट लि.	१८.३५

शीर्ष ५ ब्रोकर (रकम रू. करोडमा)			
ब्रोकर नं.	खरीद रकम	विक्री रकम	जम्मा रकम
५८	३७.७१	३९.६२	७७.३३
३४	३३.३१	२८.३५	६१.६६
५६	२१.८१	२९.७२	५१.५४
४५	२९.२५	२२.२३	५१.४९
४२	२७.३७	२२.३४	४९.७१

गर्नेमध्ये शीर्ष स्थानमा रहेको छ। उक्त ब्रोकरबाट रू. ७७ करोड ३३ लाख बराबरको धितोपत्र किनबेच भएको हो। कारोबार अवधिमा उक्त ब्रोकरबाट रू. ३९ करोड ६२ लाख बराबरको धितोपत्र किनबेच भएको छ भने रू. ३७ करोड ७९ लाख बराबरको धितोपत्र खरीद भएको देखिन्छ। यस्तै, दोस्रोमा ब्रोकर नं. ३४ रहेको छ। जसबाट सोमवारको बजारमा रू. ६१ करोड ६६ लाख बराबरको धितोपत्र किनबेच भएको छ।

पियोर इनर्जीको आईपीओ एक महीनापछि नेप्सेमा सूचीकृत

काठमाडौं (अस)। पियोर इनर्जी लिमिटेडको आईपीओ बाँडफाँट भएको एक महीनापछि नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) मा सूचीकृत भएको छ। कम्पनीले सर्वसाधारणमा गत वैशाख ११ गते आईपीओ बाँडफाँट गरेको थियो। कम्पनीले सर्वसाधारणतर्फको १६ लाख किता र संस्थापकतर्फको ६४ लाख किता शेर समेत कुल ८० लाख किता शेर जेट १२ गते नेप्सेमा सूचीकृत गराएको हो। 'पीयुआरई' स्टक संकेतबाट कम्पनीको शेर सूचीकृत भएको हो। आजदेखि संस्थापक र

सर्वसाधारणतर्फको आयोजना प्रभावित स्थानीय, कर्मचारी र सामूहिक लगानी कोष बाहेकका शेर कारोवारयोग्य हुनेछ। कम्पनीले सर्वसाधारणमा जारी गरेको शेरमध्ये आयोजना प्रभावित स्थानीयतर्फ १ लाख ६० हजार किता, वैदेशिक रोजगारीमा रहेका नेपालीका लागि १ लाख ४४ हजार किता र कर्मचारीका लागि २८ हजार ८०० किता र सामूहिक लगानीकोषका लागि ७२ हजार किता रहेको हो। सामूहिक लगानीकोषको स्वामित्वमा रहेको शेर सर्वसाधारणमा बाँडफाँट भएको

मितिले ६ महीनासम्म र संस्थापक, स्थानीयसंगै कर्मचारीको स्वामित्वमा रहेको शेर तीन वर्षसम्म 'लक-इन'मा रहनेछ। नेप्सेले कम्पनीको पहिलो शेर कारोवारका लागि न्यूनतम प्रतिशत ९६ रुपैयाँ ४५ पैसादेखि अधिकतम प्रतिशत २८९ रुपैयाँ ३५ पैसासम्मको मूल्य रेन्ज तोकेको छ। नेप्सेले तोकेको खुला मूल्यका आधारमा मंगलवार स्पेशल प्रि-ओपन सेसनमा कम्पनीको शेर कारोबार भएपश्चात् नियमित सेसनमा कारोबार शुरू हुनेछ।

आरविवि म्युचुअल फण्ड-१ ले वैशाखमा बैंक मुद्दती निक्षेप घटायो

काठमाडौं (अस)। आरविवि म्युचुअल फण्ड अन्तर्गत स्थापित आरविवि म्युचुअल फण्ड-१ ले वैशाखमा बैंक मुद्दती निक्षेपमा लगानी कम गरेको छ। चैत मसान्तसम्म ९ करोड रुपैयाँ रहेको बैंक मुद्दती निक्षेप रकम वैशाख मसान्तसम्म भने ७ करोड रुपैयाँमात्र कायम भएको हो। यो जनाको बैंक मुद्दती निक्षेप समेत कुल लगानीको बजार मूल्य वैशाख मसान्तसम्म १ अर्ब २८ करोड रुपैयाँभन्दा बढी रहेको छ। यो जनाले धितोपत्रमा गरेको लगानीको परल मूल्य धितोपत्र दाला कमिशन समेत १ अर्ब ३२ करोड रुपैयाँभन्दा बढी रहेको छ। ७ वर्ष अघिको बन्दमुखी प्रकृतिको यस योजनाले १२ करोड ५० लाख इकाई जारी गरेको थियो।

वैशाख मसान्तसम्म योजनाको प्रतिइकाई खुद सम्पत्ति मूल्य (न्याभ) ११ रुपैयाँ ३ पैसा छ। चैत मसान्तसम्म १० रुपैयाँ ८५ पैसा रहेको योजनाको न्याभ वैशाखमा भने बढेको हो। यो जनाको नाफा पनि पछिल्लो महीना बढेको छ। चैत मसान्तसम्म १० करोड ७९ लाख रुपैयाँभन्दा बढी नाफामा रहेको यो जना वैशाख मसान्तसम्म भने १२ करोड ९८ लाख रुपैयाँभन्दा बढी नाफामा रहेको हो। यो महीना योजनाको आम्दानी बढेकाले नाफा बढेको हो। चैत मसान्तसम्म १२ करोड ५८ लाख रुपैयाँभन्दा बढी रहेको छ। ७ वर्ष अघिको बन्दमुखी प्रकृतिको यस योजनाले १२ करोड ५० लाख इकाई जारी गरेको थियो।

नेपाल धितोपत्र बोर्डमा पाइपलाईनमा रहेका ऋणपत्र						
क्र.सं.	ऋणपत्रको नाम	व्याज (प्रतिशत)	अवधि (वर्ष)	निष्कासन हुने किता	सर्वसाधारणमा निष्कासन (किता)	प्राइभेट प्लेसमेन्ट (किता)
१	९% गृहेश्वरी डिबेन्चर २०८९	९.००	८	२६०,०००	१०४,०००	१५६,०००
२	७% एनएमवि पावर बन्ड १	७.००	५	५,०००,०००	२,०००,०००	३,०००,०००
३	८.५% सिटिजन्स बैंक डिबेन्चर २०९०	८.५०	१०	३,०००,०००	१,२००,०००	१,८००,०००
४	७% नविल डिबेन्चर २०८९	७.००	८	३,०००,०००	१,२००,०००	१,८००,०००
५	७.२५% एसविएल डिबेन्चर २०९१	७.२५	१०	२,५००,०००	१,०००,०००	१,५००,०००
६	८% प्राइम डिबेन्चर २०९१	८.००	१०	३,०००,०००	१,२००,०००	१,८००,०००

उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनीहरूको ५२ हप्ताको उच्च र न्यून मूल्यको तथ्यांक (२०८२ जेठ १२)			
क्र.सं.	कम्पनीको नाम	बजार मूल्य	५२ हप्ताको उच्च विन्दु
१	युनिलिभर नेपाल लिमिटेड	४६७०६	४६८०५.८
२	बोटवर्स नेपाल (बालाजु) लि.	१७५१०	२२५००
३	बोटवर्स नेपाल (तराई) लिमिटेड	१२६४७९	१८१००
४	ओम मेगाश्री फर्मास्यूटिकल्स लि.	१२३९.३	१२३९.३
५	हिमालयन डिपिटरि लिमिटेड	१२१४.८५	१७४९
६	सर्वोत्तम सिमेन्ट लिमिटेड	८५०.८१	१०६०
७	शिवम सिमेन्ट लिमिटेड	५२४.३	७७९.९
८	घोराही सिमेन्ट इण्डस्ट्री लि.	५०३.९	६६८
९	सोनापुर मिनेरल्स एण्ड आयल लि.	४६२.२७	६२४

जलविद्युत् कम्पनीहरूको ५२ हप्ताको उच्च र न्यून मूल्यको तथ्यांक (२०८२ जेठ १२)				
क्र.सं.	कम्पनीको नाम	बजार मूल्य	५२ हप्ताको उच्च विन्दु	५२ हप्ताको न्यून विन्दु
१	कुथेली बुधरी स्मल हाइड्रोपावर लिमिटेड	१९४१.२३	३३००	१२०५
२	भगवति हाइड्रोपावर डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड	९३७.७७	१३६१.७	६६५
३	सुपर मावी हाइड्रोपावर लिमिटेड	९३२.३२	१६५७	४८७.२
४	सिक्लेस हाइड्रोपावर लिमिटेड	९२९.६६	१४७५	५१०.६
५	मिड सोलु हाइड्रोपावर लिमिटेड	८९१.७९	११८०	६३०
६	सुपरमाई हाइड्रोपावर लिमिटेड	८७०.७	१२८३	६७०
७	माण्डु हाइड्रोपावर लिमिटेड	८६९.४५	१४९३.१	८०४.६
८	वाराही हाइड्रोपावर पब्लिक लिमिटेड	८५८.७५	१३०८.४	५३०
९	रावा इन्जिनिङ डेभलपमेन्ट लिमिटेड	८०९.४९	९९०	४८०
१०	राधी विद्युत् कम्पनी लिमिटेड	८०१.७७	८१४.४	२८७
११	शुभम पावर लिमिटेड	७७६.९३	११०९.६	६६७.७
१२	माईखोला हाइड्रोपावर लिमिटेड	७३८.४७	७६५	४९१.५
१३	श्रीस्टार हाइड्रोपावर लिमिटेड	७०९.६६	१२३१	४९९
१४	रू जलविद्युत् परियोजना लिमिटेड	६९५.३७	९२६.८	५९७.५
१५	नेपाल हाइड्रो डेभलपमेन्ट लिमिटेड	६८९.२३	१००२.६	४४५
१६	भुगोल इनर्जी डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड	६७३.३७	१०८०	३६८
१७	सयपत्री हाइड्रोपावर लिमिटेड	६७३	९२२	४७७.१
१८	एशियन हाइड्रोपावर लिमिटेड	६७०.५१	१०४	४४६.२
१९	चिरख्वा हाइड्रोपावर लिमिटेड	६४७.५८	९१०	५३२.२
२०	मकर जितुमाया सुरी हाइड्रोपावर लिमिटेड	६३१.४६	८६०	३५७.७
२१	मन्दाकिनी हाइड्रोपावर लिमिटेड	६१५.९८	११०१	४२४
२२	भिजन लुम्बिनी उर्जा कम्पनी लिमिटेड	६१४.७३	८१६	४७८
२३	अपर स्याङ्ग हाइड्रोपावर लिमिटेड	६११	९६१	४७३.५
२४	माथिल्लो मेलुङ खोला जलविद्युत् लिमिटेड	५९९.५	८९०.४	४९४
२५	माउन्टेन इनर्जी नेपाल लिमिटेड	५८६.६६	८०९.५	५५२.४
२६	इष्टर्न हाइड्रोपावर लिमिटेड	५७२.९५	९१७	४९०
२७	पिपुल्स हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेड	५६२.१७	७४५.६	३६६.३
२८	अपर हेवाखोला हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेड	५५९.४८	९२३.४	२८०
२९	मेन्चिङ्ग हाइड्रोपावर लिमिटेड	५५९.३३	७१४	३७९.२
३०	सानिमा माई हाइड्रोपावर लिमिटेड	५५७.०८	६८०	३१६
३१	युनाइटेड इदी मर्दी एण्ड आर.वि. हाइड्रोपावर लिमिटेड	५५५.५७	७९०	३५६.३
३२	सोल्ती पावर कम्पनी लिमिटेड	५५४.९२	१०१७	४०३
३३	इडवा हाइड्रोपावर लिमिटेड	५५४.४८	८३८	३६४

तस्वीर : सुनिल शर्मा/अभियान

कतिपयको डाँडाबाट देखिएको दक्षिणकाली चाल्नाखेलको पाखामा बनाइएका प्लटिड । काठमाडौं उपत्यकाको काँठ क्षेत्रमा घरघरेरीको विकास भइरहेको छ । यद्यपि अर्थतन्त्रको शिथिलताका कारण अहिले घरजग्गा कारोबारमा मन्दी छ ।

नेपाल वायुसेवा निगमको सेवा विस्तारमा जोड

काठमाडौं (अस) । पर्यटन क्षेत्रका सरोकारवालाहरूले पर्यटन सेवामा लाग्दै आएको मूल्य अभिवृद्धि कर (भ्याट) हटाउनुपर्ने र नेपाल वायुसेवा निगमले जहाज भाडामा लिएर भए पनि अन्तरराष्ट्रिय सेवा विस्तार गर्नुपर्नेमा व्यवसायीले जोड दिएका छन् । सोमवार प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको उपस्थितिमा भएको राष्ट्रिय पर्यटन संवादमा पर्यटन व्यवसायीले पर्यटन क्षेत्रलाई उकास्न विद्यमान समस्याहरूको पहिचान गरी तिनको समाधानमा एकीकृत प्रयासको खाँचो औल्याएका छन् ।

नेपाल एशोसिएशन फर टुर एण्ड ट्राभल एजेन्ट्स (नाट्टा)का अध्यक्ष कुमारमणि थपलियाले पर्यटन सेवामा भ्याट हटाउन, पर्यटकीय बसपाकं स्थायी रूपमा निर्माण गर्न र निगमलाई विमान भाडामा लिन वा किन्न दिन सरकारले पहल गर्नुपर्नेमा जोड दिए । ट्रेकिङ एजेन्सिज एशोसिएशन अफ नेपाल (टान)का अध्यक्ष सागर पाण्डेले कोरला नाका खोल्न पहल गर्नुपर्ने र नेपाल वायुसेवा निगमलाई सुदृढ गर्नुपर्ने सुझाव दिए । होटल संघ नेपाल (हान)का अध्यक्ष विनायक शाहले २६ ओटा पाँचतारे होटल सञ्चालनमा रहेको उल्लेख गर्दै विश्वका नाम चलेका होटल नेपालमा आइसकेको तर सरकारद्वारा तोकिएको मापदण्ड पालना भए/नभएको अनुगमन आवश्यक रहेको बताए ।

नेपाल वायुसेवा सञ्चालक संघका अध्यक्ष मनोज काकीले पर्यटन विकासका लागि यातायात, विशेषगरी हवाई र सडक बमिलो बनाउनुपर्ने बताए । नेपाल पर्वतारोहण संघका अध्यक्ष निमा नुरु शेर्पाले हिमाल चढ्ने श्रृंखला धेरै भएको उल्लेख गरे । श्रृंखला उठाउने विषयमा एकद्वार प्रणाली आवश्यक रहेको भन्दै पर्वतारोहणका लागि 'पीक प्रोफाइल' तयार पार्नुपर्नेमा उनले जोड दिए ।

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकालले सीमा नाकामा समस्या रहेको, नगद कारोबारमा अवरोध रहेको, बेरोजगारी बढ्दै गएको, तर शीपयुक्त जनशक्ति अभाव रहेको औल्याए । नेपालको हवाई क्षेत्र युरोपेली संघको कालोसूचीबाट हट्नुपर्ने, हवाई सेवामा सुधार गर्नुपर्ने र नेपाल वायुसेवा निगमको क्षमता बढाउनुपर्नेमा कार्यक्रमका सहभागीहरूले जोड दिए ।

सो अवसरमा प्रधानमन्त्री ओलीले

नेपालमा पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि विगतमा प्रयास भए पनि वर्तमान समयका लागि पर्याप्त नभएको बताउनुभयो । सडक सञ्जाल विकट गाउँसम्म पनि पुगेको उल्लेख गर्दै उहाँले भन्नुभयो, 'नेपाल वायुसेवा निगमको पुनःसंरचना आवश्यक छ, त्यसका लागि सरकार प्रतिबद्ध छ । यो काम गरिन्छ ।' संस्कृत, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनमन्त्री बन्दीप्रसाद पाण्डेले नेपालको पर्यटन क्षेत्रको प्रवर्द्धन र विकासमा देखिएका प्रमुख समस्या पहिचान गरिने बताए । त्यस्ता समस्या समाधानमा केन्द्रित योजना अघि सार्नुपर्ने उनको भनाइ छ । पर्यटन क्षेत्रको विकासमा निजीक्षेत्रको प्रयास पनि सराहनीय रहेको भन्दै उनले यस क्षेत्रबाट अपेक्षा र सम्भावनाअनुसारको लाभ लिन नसकिएको बताए । नेपाल पर्यटन बोर्डका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत दीपकराज जोशीले नेपालको पर्यटन सम्भावनाको उजागर शीर्षकमा कार्यपत्र प्रस्तुत गरेका थिए ।

राष्ट्रिय जीडीपीमा पाँच प्रदेशको योगदान अंश घट्यो

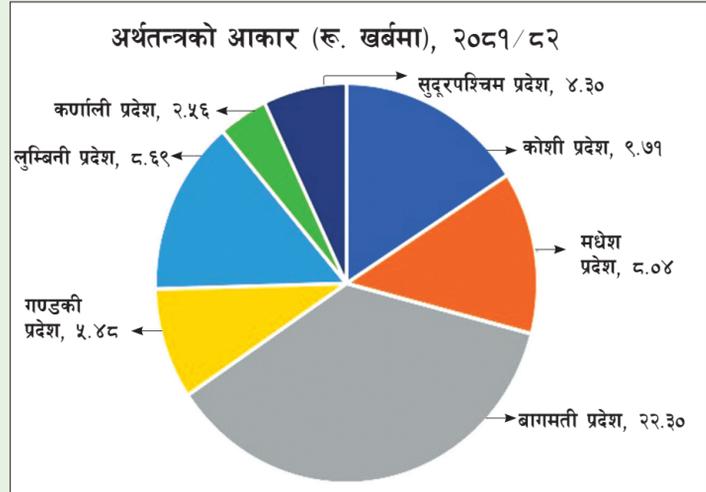
अभियान संवाददाता

काठमाडौं

चालू आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा देशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (जीडीपी)मा पाँच प्रदेशको योगदान अंश घटेको छ । राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालयले सोमवार सांख्यिकी विवरण अनुसार राष्ट्रिय जीडीपीमा कोशी, गण्डकी, लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिमको योगदान अंश अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को तुलनामा सीमान्त रूपमा घटेको छ भने मधेश र बागमती प्रदेशको बढेको छ ।

चालू आर्थिक वर्षमा राष्ट्रिय जीडीपी उपभोक्ताको मूल्यमा करीब ६१ खर्ब ७ अर्ब हुने अनुमान गरिएको छ, जसमा बागमती प्रदेशको योगदान सबैभन्दा बढी ३६ दशमलव ५२ प्रतिशत रहने अनुमान गरिएको छ । यसैगरी कोशी प्रदेशले १५ दशमलव ९० प्रतिशत, लुम्बिनी प्रदेशले १४ दशमलव २३ प्रतिशत, मधेश प्रदेशले १३ दशमलव १६ प्रतिशत, गण्डकी प्रदेशले ८ दशमलव ९८ प्रतिशत, सुदूरपश्चिम प्रदेशले ७ दशमलव १३ प्रतिशत र कर्णाली प्रदेशले ४ दशमलव १९ प्रतिशत योगदान पुऱ्याउने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ ।

प्रादेशिक जीडीपी विवरण अनुसार पाँच प्रदेशको प्रतिव्यक्ति जीडीपी राष्ट्रिय औसतभन्दा कम रहने प्रक्षेपण गरिएको छ । प्रतिवेदनअनुसार बागमती र गण्डकीबाहेक अन्य

चालू आर्थिक वर्षमा राष्ट्रिय जीडीपी उपभोक्ताको मूल्यमा करीब ६१ खर्ब ७ अर्ब हुने अनुमान गरिएको छ, जसमा बागमती प्रदेशको योगदान सबैभन्दा बढी ३६ दशमलव ५२ प्रतिशत रहने अनुमान गरिएको छ ।

सबै प्रदेशको प्रतिव्यक्ति जीडीपी राष्ट्रिय औसतभन्दा तल रहने देखिएको हो । चालू आवमा बागमती प्रदेशको प्रतिव्यक्ति जीडीपी सबैभन्दा धेरै अर्थात् २ हजार ६०२ अमेरिकी डलर रहनेछ भने मधेश प्रदेशको सबैभन्दा थोरै ९३२ डलर रहनेछ । अन्य प्रदेशहरूमा गण्डकीको १ हजार ६१९ डलर, कोशीको १ हजार ४०१ डलर, लुम्बिनीको १ हजार २०१ डलर, सुदूरपश्चिमको १ हजार १५३ डलर र कर्णालीको

१ हजार ८९ डलर हुने प्रक्षेपण गरिएको छ । यसै अवधिमा राष्ट्रिय प्रतिव्यक्ति जीडीपी १ हजार ४९६ डलर रहने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ । त्यसैगरी आर्थिक वृद्धिदरको हिसाबले गण्डकी प्रदेश अपस्थानमा रहेको छ । चालू आवमा गण्डकी प्रदेशको जीडीपीको वृद्धिदर ५ दशमलव ५१ प्रतिशत हुने अनुमान गरिएको छ । दोस्रो स्थानमा बागमती प्रदेश रहेको छ, जहाँ ५ दशमलव १८ प्रतिशतको आर्थिक वृद्धि हुने प्रक्षेपण छ । अन्य प्रदेशहरूमा कर्णाली, लुम्बिनी, कोशी, मधेश र सुदूरपश्चिमको क्रमशः वृद्धिदर ४ दशमलव ७४, ३ दशमलव ३४, ४ दशमलव ५२, ४ दशमलव ५० र ३ दशमलव ३२ प्रतिशत रहनेछ । यसअनुसार गण्डकी, बागमती, कर्णाली र लुम्बिनीको वृद्धिदर राष्ट्रिय औसत ४ दशमलव ६१ प्रतिशतभन्दा बढी रहने देखिएको छ भने कोशी, मधेश र सुदूरपश्चिमको वृद्धि औसतभन्दा कम हुने प्रक्षेपण छ । अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को संशोधित अनुमानको तुलनामा चालू आवमा सबै प्रदेशमा आर्थिक वृद्धिदर बढ्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

चीन-अमेरिका व्यापारमा पुनः चहलपहल

पेचिङ (चीन) । चीनको दक्षिणी शहर शेन्जेनमा रहेको यान्तिनियान बन्दरगाहमा लिन रिशेङको दिनभरको समय वार्तालाप समन्वय गर्नमै विच्छ । कहिलेकाहीं त रेडियो सेटका ब्याट्री सकिएपछि बल्ल उनको दिनको ड्यूटी पूरा हुन्छ । चीनबाट अमेरिकातर्फ हुने कुल निर्यात वस्तुमध्ये एक चौथाइभन्दा बढी हिस्सा यही बन्दरगाहबाट जान्छ । हाल यहाँबाट दैनिक औसतमा ६ ओटा कार्गो जहाज अमेरिकी गन्तव्यतर्फ जाने गरेका

टेक्नोलोजी कम्पनीले आफ्ना अमेरिकी ग्राहकबाट यथाशीघ्र डेलिभरी गरिदिन अनुरोधसहितका इमेलहरू पाएको थियो । 'भन्सार घटाइएकोमा हाम्रा साभेदार व्यापारीदेखि अमेरिकी खुदा विक्रेतासम्म खुशी छन्,' कम्पनीका वित्तीय विभागका सियाङ कोङ लीले भने । अमेरिकाबाट सामान किन्ने कम्पनीहरूले पुनः अर्द्ध गर्न थालेका छन् भने चिनियाँ उत्पादकहरूले अमेरिका पठाउने सामानको उत्पादन पुनः शुरू गरेका छन् । अमेरिकाको जुनिपर

इयुमाथि ५० प्रतिशत भन्सार महसुल जुलाई ९ सम्म स्थगित

वासिङ्टन (संयुक्त राज्य अमेरिका) । अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले युरोपेली संघ (ईयू)का सामानमा लागू गरिने भनिएको ५० प्रतिशत भन्सार महसुल जून १ देखि जुलाई ९ सम्मका लागि स्थगित गरिएको बताएका छन् । ट्रम्पले आइतवार युरोपेली

गरे । शुक्रवार सामाजिक सञ्जाल ट्विटरमा ट्रम्पले इयुमाथि ५० प्रतिशत भन्सार महसुल लागू गर्ने चेतावनी दिएका थिए । उनले इयू 'व्यापारमा निकै कठिन' भएको र वार्ता 'कहीं नपुगेको' भन्दै असन्तुष्टि जनाएका थिए । तर आइतवारको वार्तापछि तनाव केही घटेको देखिन्छ ।

ट्रम्पले आइतवार युरोपेली आयोगकी अध्यक्ष उर्सुला फोन डेर लेयेनसँगको टेलिफोन वार्तापछि यस्तो निर्णय लिएका हुन् । ट्रम्पका अनुसार लेयेनले 'गम्भीर रूपमा वार्ता थाल्न चाहेको' बताएकी थिइन् ।

आयोगकी अध्यक्ष उर्सुला फोन डेर लेयेनसँगको टेलिफोन वार्तापछि यस्तो निर्णय लिएका हुन् । ट्रम्पका अनुसार लेयेनले 'गम्भीर रूपमा वार्ता थाल्न चाहेको' बताएकी थिइन् । 'मैले पहिले नै सबैलाई भनेको थिएँ- उनीहरूले अब वार्ता गर्नेपर्छ,' ट्रम्पले आइतवार न्यू जर्सीको मोरिस्टाउनमा पत्रकारहरूसँग भने । उनले लायनेन 'चाँडै भेटवार्ता गरी समाधानको बाटो खोज्ने वाचा गरेको' दावी

'मैले जुलाई ९, २०२५ सम्मका लागि म्याद थपन सहमति जनाएँ, यो मेरा लागि गर्वको कुरा हो,' ट्रम्पले आइतवार बेलुका ट्विटरमा लेखेका छन् । यता, लेयेनले अमेरिका र युरोपबीच विश्वकै सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण र घनिष्ट व्यापार सम्बन्ध रहेको बताइन् । 'हामी छिटो र निर्णायक रूपमा वार्ता अगाडि बढाउन तयार छौं । राम्रो सम्झौतामा पुग्न जुलाई ९ सम्म समय आवश्यक हुनेछ,' उनले भनिन् । एपी/रासस

चीन-अमेरिका व्यापारमा तीव्र पुनरागमन देखिएको छ, जुन दुबै देशका लागि लाभदायक र पारस्परिक हितअनुसारको 'विन-विन' सम्बन्धमा आधारित देखिन्छ ।

छन् । यो गतिविधिले प्रशान्त महासागरपारि चीनको व्यापार पुनरुत्थान भइरहेको संकेत दिन्छ । चीन-अमेरिका व्यापारमा तीव्र पुनरागमन देखिएको छ, जुन दुबै देशका लागि लाभदायक र पारस्परिक हितअनुसारको 'विन-विन' सम्बन्धमा आधारित देखिन्छ । मे १२ मा जेनेभामा सम्पन्न चीन-अमेरिका आर्थिक तथा व्यापार बैठकपछिको संयुक्त विज्ञापित र मे १४ मा लागू भएको पारस्परिक भन्सार कटौतीले द्विपक्षीय व्यापारमा पुनः लयमा फर्किन थालेको देखिन्छ । संयुक्त वक्तव्य सांख्यिकी भएको दुई घण्टाभित्रै शेन्जेनस्थित स्काई ड्रगन अडियो-भिडियो

डिजाइन युपका उत्पादन विकास प्रमुख टम साइमनले भने, 'अहिले दुवै देश भन्सार घटाउन सहमत भएका छन्, हामीले चिनियाँ आपूर्तिकर्तालाई पुनः नयाँ अर्द्ध पठाएका छौं ।' उत्तर चीनको शान्सी प्रायस्थित दाहुआ ग्लास कम्पनी (जसको ४० प्रतिशत उत्पादन अमेरिका जान्छ) पुनः म्यासिज जस्ता अमेरिकी स्टरका लागि ग्लास ट्रे उत्पादनमा फर्किएको छ । 'भन्सारका उतारचढावले हामीलाई कहिले रोक्ने, कहिले चलाउने बनायो, यो त रोलर-कोस्टरमा चढेजस्तो भयो,' कम्पनीका उपमहाप्रबन्धक सिन्हाव वेनशेडले भने । लिन्हाव/रासस

जो माछा विक्रीबाटै गर्छन् वार्षिक डेढ करोड आम्दानी

भरतपुर । चितवनको खैरहनी नगरपालिका-१२ चिसाहानीका हरि अर्यालले १३ वर्षअघि माछापालन शुरू गरे । साथीभाइले माछापालन गरेको देखेर उनले पाँच कठ्ठा जमीनमा पोखरी खनेर माछापालन शुरू गरेका थिए ।

शुरुआती दिनहरूमा विभिन्न कठिनाइ हुँदाहुँदै पनि अर्यालले माछापालनलाई व्यावसायिक रूपमा विस्तार गरे । पछि राम्रो हुँदै गएपछि अर्यालले २०७३ सालदेखि चार विद्या क्षेत्रफलको जलाशयमा माछापालन गर्दै आएका छन् । यसबाट वार्षिक एक करोड ५० लाख रुपैयाँबराबरको माछा विक्री हुने गरेको छ । खर्च कटाएर ७० लाखभन्दा बढी नाफा हुने गरेको उनले सुनाए ।

अर्याल दम्पती नै माछापालनमा खटिन्छन् । माछापालनमा रुचि राख्ने अन्य कृषकलाई अर्यालले प्रशिक्षण र सल्लाह, सुझाव दिँदै आएका छन् । ४५ वर्षीय अर्याल माछापालनमा त्यतिकै लागेको होइन । पैसा कमाउन सन् २००५ मा मलेसिया पुगेका उनी २४ महीना बसे । त्यतिखेर नेपालमै केही गर्न सोचसहित राम्रै पैसा कमाएर स्वदेश फर्किएका उनी यहाँ भनेजस्तो नभएपछि सन् २००८ मा युनाइटेड अरब इमिरेट्स (युएई)को दुबई गए । दुई वर्ष दुबई बसेर फर्किएका अर्याल परम्परागत खेतीपातीमै लागेका थिए । माछापालनले अर्यालको बजार क्षेत्रमा माछापालन गरेको देखे । यसबाट फाइदा हुने पाएपछि माछापालन गर्न थालेका हुन् । माछापालन गर्दा शुरुआती दिनमा धेरै दुःख पाएको उनीसँग अनुभव छ ।

'एक कठठामा माछा कति राख्ने, कसरी राख्ने केही ज्ञान थिएन, अन्धधुन्ध नै माछापालन गर्न थालियो,' उनले भने, 'शुरूमा व्यापारीले ठगे । दुई तीन वर्ष 'एग्रो टुरिजम'मा जोडेर व्यावसायिक विविधीकरण गर्न योजनामा उनी छन् 'पोन्ट्री क्षेत्रमा हात हालेको छ । त्यसबाट राम्रो आम्दानी हुन सकेको छैन,' अर्यालले भने, 'यतिबेला कागतीखेतीमा पनि लगानी गरेको छु, कागतीखेती र माछापालनलाई एग्रो टुरिजममा जोड्ने योजना छ ।'

सर्कारीस्तरबाट माछाका भुरा उत्पादन हुँदा माछापालन गर्न सहज भएको उनले बताए । अर्याल पछिल्लो अधिकांश किसानका लागि प्रेरणाका स्रोत बनिरहेका छन् । माछापोखरीमा आर्यालले दुई करोड रुपैयाँ लगानी गरेका छन् । उनका सात पोखरीमा माछा छन् । शुरुमा पोखरी निर्माणमै एक करोड रुपैयाँ खर्च लागेको उनले बताए । जग्गा भाडामा लिएर माछापालन गरेका अर्यालको २८ कठ्ठा जमीन आफ्नै हो । अहिले चितवनमा १ हजार ५०० भन्दा बढी किसान माछापालनमा लागेका छन् । नेपालमा माछापालनमा राम्रो सम्भावना रहेको अर्यालको भनाइ छ । 'विदेश जानुभन्दा यहाँ नै उत्पादनमूलक काम गरेर राम्रो आम्दानी गर्न सकिन्छ,' उनले भने । राज्यले दाना र बिजुलीमा छुट्ट दिइएमा नेपाली माछापालन किसान अगाडि बढ्न सक्ने अर्यालको बुझाइ छ । 'माछापालनबाट राम्रो आम्दानी हुन्छ, तर राज्यबाट उचित सहयोग र प्रोत्साहन छैन,' उनले भने, 'नेताहरूले भनेको जस्तो देशलाई समृद्धि बनाउन युवालाई स्वदेशमै रोकेर कृषिमा लगानी बढाउनुपर्छ ।' अहिले नेपालमै माछाका भुरा पाइने भए पनि भारतबाट अवैध रूपमा आयात आयात नरोकिँदा नेपाली किसान मारमा पर्दै आएको गुनासो उनले गरे । रासस